

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

на тему:

**Інноваційні методології в організації культурних заходів
в Україні**

Виконала:

студентка II курсу магістратури,

група МКД-11-23з

спеціальності 028 «Менеджмент
соціокультурної діяльності»

Галузінська Лідія Анатоліївна

Науковий керівник:

доктор культурології, професор

Копієвська Ольга Рафаїлівна

Рецензент: кандидат культурології,
професор Київського національного
університету культури і мистецтв

Поліщук Людмила Олександрівна

Допущено до захисту:

протокол засідання кафедри

№4 від 20 листопада 2024 р.

в.о. завідувача кафедри артменеджменту

та івент-технологій

_____ **Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА**

Київ – 2024

АНОТАЦІЯ

Галузінська Л.А. Інноваційні методології в організації культурних заходів в Україні. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Об’єкт дослідження – інноваційні методології, що застосовуються в організації культурних заходів в Україні.

Предмет дослідження – аналіз та оцінка ефективності інноваційних методологій в організації культурних заходів в Україні.

Мета роботи полягає в дослідженні інноваційних методологій організації культурних заходів в Україні, визначенні ефективних підходів та розробці рекомендацій щодо впровадження нових форматів і технологій у цій сфері.

Ця тема знаходить своє підтвердження в сучасному світі, де вивчаються інноваційні методології в організації культурних заходів в Україні. Основними завданнями дослідження є використання інноваційних методологій організації культурних заходів в Україні, визначенні ефективних підходів та рекомендацій щодо впровадження нових форматів і технологій у цій сфері. У роботі розглядаються теоретичні аспекти інноваційних методологій, визначення термінів, їх класифікація та роль у рамках культурних заходів і суспільства, огляд успішних прикладів культурних заходів в Україні в контексті інноваційних методологій у культурній сфері, визначення важливості інноваційних підходів, сучасних тенденцій і практики, їх впровадження в діяльність, вплив цифрових технологій на організація культурних заходів, розробка стратегій впровадження інновацій, рекомендації для організаторів культурних заходів та прогнози щодо їх майбутнього в Україні, перспективи застосування інновацій у культурній політиці України.

Ключові слова: культурні заходи, інновації, соціальні медіа, цифровізація.

ANNOTATION

Galuzynska L.A. Innovative methodologies in the organization of cultural events in Ukraine. – Qualification work on manuscript rights.

Object of research – innovative methodologies used in the organization of cultural events in Ukraine.

Subject of research – analysis and evaluation of the effectiveness of innovative methodologies in the organization of cultural events in Ukraine.

The purpose of the work is to investigate innovative methodologies for organizing cultural events in Ukraine, identify effective approaches and develop recommendations for the introduction of new formats and technologies in this area.

This topic is confirmed in the modern world, where innovative methodologies in the organization of cultural events in Ukraine are studied. The main objective of the study is to apply innovative methods of organizing Ukrainian cultural events, as well as to identify effective approaches and recommendations for introducing new forms and technologies in this field. The article deals with the theoretical aspects of innovative methods, definition of terms, their classification and role in the context of cultural events and society, review of successful examples of cultural events in Ukraine related to innovative methods in the cultural sphere, definition of the meaning of innovative approaches, modern trends and practice, practical implementation, the impact of digital technologies on the organization of cultural events, formulation of a strategy for implementing innovations, recommendations for organizers of cultural events in Ukraine and their future predictions, prospects for the application of innovations in the cultural policy of Ukraine.

Keywords: cultural events, innovations, social media, digitalization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ	
ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ.....	8
1.1. Теоретичні аспекти інноваційних методологій.....	8
1.2. Визначення термінів, їх класифікація та роль у рамках культурних заходів і суспільства.....	16
1.3. Важливість культурних заходів для соціального розвитку та формування громадянської ідентичності.....	27
Висновок до розділу 1.....	38
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДОЛОГІЙ	
В ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ В УКРАЇНІ.....	40
2.1. Огляд успішних прикладів українських культурних заходів в контексті інноваційних методів.....	40
2.2. Визначення важливості інноваційних підходів, сучасних тенденцій і практики, їх впровадження в діяльність.....	48
2.3. Вплив цифрових технологій на організацію культурних заходів, а також супутні виклики і перспективи розвитку.....	56
Висновок до розділу 2.....	68
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ	
ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДОЛОГІЙ.....	69
3.1. Розробка стратегій впровадження інновацій.....	69
3.2. Рекомендації для організаторів культурних заходів та прогнози щодо їх майбутнього в Україні.....	76
3.3. Перспективи застосування інновацій у культурній політиці України.....	85
Висновок до розділу 3.....	94
ВИСНОВКИ.....	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	99
ДОДАТКИ.....	103

ВСТУП

Актуальність. Сучасний розвиток українського суспільства вимагає нових підходів до організації культурних заходів, що зумовлено як соціально-економічними змінами, так і глобалізаційними процесами. Інноваційні методології стають ключовими для забезпечення ефективності, адаптивності та привабливості мистецьких подій, що, в свою чергу, сприяє розвитку культурного середовища країни.

Одним із важливих аспектів є впровадження нових форматів і технологій, які відповідають потребам сучасної аудиторії. Більше того, інноваційний підхід не лише залучає більше учасників, але й забезпечує їхню активну участь у заході завдяки інтерактивним елементам, таким як квести, флешмоби та онлайн-платформи. Це особливо важливо в умовах пандемії та тотальної війни, а також їхнього впливу на культурний сектор.

Крім того, інноваційні методології сприяють адаптації івентів до специфічних регіональних умов і потреб населення, що є особливим місцем в Україні, де існує велика різноманітність культурних традицій і практик. Це вимагає врахування локальних особливостей під час планування та реалізації заходів, які дозволяють не тільки зберегти національну спадщину, але й сприяти її розвитку через нові формати. Наприклад, впровадження інтерактивних елементів, таких як квести або флешмоби, може залучити ширшу аудиторію та активізувати участь громади.

Також важливо зазначити, що інноваційні підходи можуть включати використання цифрових технологій для просування мистецьких подій, що відкриває нові можливості для взаємодії з молоддю та залучення нових учасників. Це не лише видимість заходів, але й полегшення формування нових форм комунікації між організаторами та відвідувачами. Таким чином, інноваційні методології стають місцем інструментом для адаптації арт-заходів

до сучасних вимог і потреб суспільства, що в свою чергу сприяє збереженню та розвитку української культури в умовах глобалізації.

В умовах обмеженого фінансування та ресурсів інноваційні підходи мають вирішальне значення для оптимізації витрат та підвищення ефективності управлінських процесів у сфері культури. Використання цифрових технологій для просування заходів і залучення спонсорів може істотно зменшити фінансове навантаження на організаторів.

Таким чином, обґрунтованість даної магістерської роботи обумовлена ефективністю цих подій, їх адаптованістю до зміненого соціального контексту і необхідністю впровадження нових підходів в практику організації культурних заходів для задоволення потреб сучасного суспільства. Це не лише сприяння розвитку українського середовища, а й зміцнення позицій України на міжнародній арені.

Мета роботи полягає в дослідженні інноваційних методологій організації культурних заходів в Україні, визначенні ефективних підходів та розробці рекомендацій щодо впровадження нових форматів і технологій у цій сфері.

Для досягнення мети дослідження поставлено наступні завдання:

- дослідити теоретико-методологічний аналіз організації культурних заходів;
- вивчити аналіз інноваційних методологій в організації культурних заходів в Україні;
- розробити рекомендації щодо впровадження інноваційних методологій;
- охарактеризувати перспективи застосування інновацій у культурній політиці України.

Об'єкт дослідження – інноваційні методології, що застосовуються в організації культурних заходів в Україні.

Предмет дослідження – аналіз та оцінка ефективності інноваційних методологій в організації культурних заходів в Україні.

Практичне значення отриманих результатів. Полягає в розробці рекомендацій для організаторів культурних подій, що підвищують їхню

ефективність та адаптивність, сприяють збереженню спадщини та активізації громади, а також можуть бути використані державними установами та культурними організаціями для впровадження нових форматів у сферу культури.

Апробація дослідження. Апробацію результатів дослідження було здійснено шляхом оприлюднення досягнутих результатів на VIII Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір», 7 листопада 2024 р., тема доповіді «Актуальні методики проведення культурних заходів в Україні».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи складається зі змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 99 сторінок, використано 45 джерел та 9 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ

1.1. Теоретичні аспекти інноваційних методологій

Організація культурних заходів є важливим елементом розвитку суспільства, що сприяє збагаченню національного простору, формуванню соціальних зв'язків і активізації громадської діяльності. Теоретико-методологічний аналіз цього процесу включає різноманітні підходи, які дозволяють краще зрозуміти специфіку організації івентів, їх значення та вплив на суспільство.

Соціокультурний підхід акцентує увагу на важливості подій як інструменту соціалізації, обміну культурними цінностями та інтеграції різних соціальних груп. Як зазначає науковець А. Іванов, «культурні події стають майданчиком для діалогу між культурами, сприяючи взаєморозумінню та толерантності в суспільстві» [6, с. 225-226].

Згідно з економічним підходом, мистецькі заходи мають значний економічний потенціал, оскільки можуть сприяти розвитку туризму, підприємництва та локальної економіки. Культурний практик В. Петренко у своєму дослідженні зазначає, що «організація культурних подій є важливим аспектом проектного управління, яке забезпечує економічну вигоду та розвиток регіону» [27, с. 12].

Оскільки культурні заходи часто базуються на міжособистісному спілкуванні, комунікаційний підхід розглядає їх як засіб обміну інформацією, ідеями та емоціями. Дослідник Н. Романовська підкреслює, що «організація мистецького заходу потребує розробки ефективних стратегій комунікації, які забезпечать залучення аудиторії та максимізують вплив події» [31, с. 143].

Методологічний аналіз організації культурних заходів вимагає використання комплексного підходу, що включає як якісні, так і кількісні методи дослідження. Дослідження може базуватися на таких методах:

- спостереження – збір інформації про поведінку та взаємодію учасників заходу, що дозволяє зрозуміти їхні потреби та очікування, адже «спостереження полягає у вивченні реальної поведінки людей в умовах культурних подій».

- анкетування – кількісні дослідження через анкетування дають можливість оцінити рівень задоволення учасників, їхню реакцію на різні елементи організації заходу. Зокрема, В. Коваленко у своєму дослідженні відзначає, що «анкетування є ефективним інструментом для збору статистичних даних, що дозволяє коригувати майбутні заходи» [9, с. 67-69].

- фокус-групи – використання фокус-груп дозволяє отримати глибшу інформацію про думки, емоції та позицію учасників щодо організації культурних подій. Цей метод є особливо корисним при розробці концепцій нових заходів.

Теоретико-методологічний аналіз організації івентів демонструє багатогранність цього процесу і підкреслює його важливість у сучасному суспільстві. Застосування різних теоретичних підходів та методів дослідження дозволяє не лише оптимізувати сам процес організації, але й забезпечити успішне функціонування середовища в цілому. В умовах постійного розвитку суспільства, культурні заходи стають важливими елементами стабільного соціального і економічного розвитку.

Організація цих подій в Україні є складним і багатогранним процесом, який потребує теоретичного обґрунтування та методологічних підходів. Аналіз ґрунтується на наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених, які розглядають різні аспекти культурної політики, менеджменту та інновацій у цій сфері.

Культурна політика сформувалася як стратегія регулювання суспільних відносин у сфері мистецтва на різних рівнях – від регіонального до міжнародного. Вона включає заходи, спрямовані на збереження нашої спадщини, розвиток та організацію дозвілля для громадян [11, с. 102].

Соціокультурний менеджмент є першим елементом у процесі організації подій. Науковець О. Лихопуд зазначає, що це управління процесами та явищами в культурній сфері, яке також включає в себе управління проектами в креативних індустріях [20].

Інноваційні методології у цій сфері дозволяють адаптувати культурні заходи до конкретних місцевих умов та потреб населення, що є важливим напрямом його розвитку.

Одним із важливих аспектів є інноваційна культурно-дозвільна система, яка є моделлю соціальної модернізації дозвільної системи. Вона базується на принципах інноваційності та ефективності і дозволяє адаптувати форми до різних соціокультурних ситуацій [20].

Це сприяє не лише збереженню традицій, але й розвитку традицій через нові форми.

Крім того, ефективність мистецьких заходів у промоції оцінюється шляхом аналізу змісту програм та промоційних матеріалів. Сюди входить аналіз висвітлення у ЗМІ та взаємодії з аудиторією, що є важливим для залучення нових учасників та створення позитивного іміджу.

Сучасний світ характеризується постійним розвитком і змінами, пов'язаними з інноваційними технологіями та методологіями. Організація івентів більше не є простою справою, а перетворилась на складну діяльність, яка вимагає застосування системного підходу, креативності, а також технічних знань. У цьому контексті важливо дослідити теоретичні аспекти інноваційних методологій, які сприяють підвищенню ефективності і привабливості культурних заходів.

Інноваційні методології в організації подій включають різноманітні підходи, які орієнтуються на новітні технології, дослідження цільової аудиторії та творче використання ресурсів. Ці методології забезпечують нові можливості для залучення учасників, покращення обслуговування, а також оптимізації процесу планування і проведення заходів.

Згідно з думкою вченого Ф. Котлера, маркетинг культурних продуктів вимагає адаптації традиційних методів маркетингу до їх специфіки, де споживачі мають особливі потреби і очікування [10, с. 15-21]. Це підкреслює важливість інноваційного підходу до організації, що може включати інтерактивні формати, мультимедійні технології та нові платформи для спілкування із аудиторією.

Розглянемо низку інноваційних підходів до організації:

- мультимедійні технології – використання цих технологій в культурних заходах значно підвищує їх привабливість. Інтерактивні елементи, такі як відео проєкції, доповнена реальність та 3D-моделювання, створюють новий досвід для глядачів. Наприклад, в дослідженні Б. Скотта вказано на успішність використання VR-технологій на виставках та фестивалях, що дозволяє занурити учасників у атмосферу події [35, с. 45];

- соціальні мережі та цифрові платформи – інтеграція соціальних мереж у стратегію організації культурних заходів відкриває нові горизонти для залучення та комунікації. За даними дослідження І. Сидоренко, активне використання соціальних медіа під час промоції сприяло збільшенню відвідуваності на 30% [33, с. 20];

- участь громади – залучення громади до організації культурних заходів є важливим аспектом сучасної практики. Методології, що передбачають безпосередню участь громадян, сприяють формуванню почуття єдності та відповідальності. Цьому аспекту присвячено дослідження О. Петрової, яке підкреслює важливість співпраці між організаторами і місцевим населенням для досягнення успіху заходу [28, с. 56];

Оцінка успішності застосування інноваційних методологій в організації культурних подій є складним, але необхідним процесом. Використання КПІ (ключових показників ефективності) дозволяє організаторам отримувати чітке уявлення про результативність заходів. Розглянемо основні їх показники: відвідуваність – кількість учасників, порівняно з очікуваною, задоволеність аудиторії – оцінка учасників після завершення, через анкетування або онлайн-

опитування, залучення в соціальних мережах – кількість взаємодій (лайків, коментарів, репостів) у соціальних мережах під час та після заходу.

Інноваційні методології в організації культурних подій здатні суттєво підвищити їхнє якісне сприйняття, сприяти залученню широкої аудиторії, а також зміцнити позицію установ у суспільстві. Впровадження нових технологій, врахування потреб громади і активне використання цифрових платформ – це лише деякі з підходів, які можуть позитивно вплинути на успішність івентів. У дослідженні цієї теми важливо продовжувати аналізувати новітні тенденції і практики, що виникають у світі, і впроваджувати їх у вітчизняну практику.

Інноваційні методології в організації культурних заходів є елементом сучасного менеджменту, який сприяє ефективному впровадженню нових форм і підходів у цій галузі. Теоретична основа цієї методології охоплює різні аспекти, включаючи соціокультурні інновації, стратегії управління та технології, які адаптуються до потреб суспільства.

Соціокультурні інновації – це процеси розвитку нових ідей і практик у цій сфері, включаючи створення нових культурних продуктів і послуг, заснованих на принципах інноваційності та ефективності. Це дозволяє адаптуватися до конкретних умов. Крім того, інноваційна система дозволів стала моделлю соціальної модернізації, яка сприяє активізації участі громадськості та розвитку аматорського мистецтва.

Стратегії управління в контексті інновацій з використанням нових технологій у соціально-культурному програмуванні, забезпечує адаптацію традиційних форм діяльності до вимог сучасності, зокрема шляхом залучення нових учасників та створення інтерактивних форм [23].

Важливим аспектом є також розвиток партнерських відносин між державними установами та неурядовими організаціями для забезпечення динамічного балансу у сфері культури. Ці партнерства дозволять об'єднати ресурси та експертизу різних сторінок, що суттєво підвищує ефективність мистецьких ініціатив.

Методологічний підхід до організації культурних заходів включає в себе аналіз існуючих практик, виявлення кращих інноваційних рішень і розробку рекомендацій щодо їх впровадження. Це включає контент-аналіз, соціологічні дослідження та використання методів case-study для отримання вичерпної інформації про ефективність ініціатив [20].

Таким чином, теоретичний аналіз інноваційних методик в організації івентів підкреслює їхню важливість для розвитку українського та суспільства. Інноваційні підходи, соціокультурні інновації, стратегії управління та розвитку партнерських відносин створюють сприятливе середовище для адаптації культурних заходів до сучасних вимог і потреб. Це забезпечує не тільки збереження спадщини, але й її динамічний розвиток і модернізацію.

Інновації в галузі культури і мистецтва виступають важливим двигуном соціально-економічного розвитку, інтегруючи креативність з новими технологіями, новими формами організації та бізнес-моделями. Теоретичні основи інноваційних процесів у цій сфері базуються на кількох ключових аспектах, серед яких виділяються культурні, соціальні, економічні та технологічні компоненти.

Культура є багатогранним поняттям, що включає в себе не лише мистецтво, але й соціальні норми, традиції, цінності. Відповідно до теорії інновацій, вони формуються на базі традицій та історичного досвіду, проте їх успішна реалізація можливе лише за умов відкритості до модерних ідей. Потрібно підкреслити, що сучасні інновації в мистецтві народжуються на перетині різних культур, де різноманітність стає джерелом нових форм вираження.

Інноваційні процеси в культурі і мистецтві нерозривно пов'язані з соціальними змінами. Згідно з теорією соціального капіталу П. Бурдье «взаємодії між людьми в рамках практик відіграють вирішальну роль у створенні нових ідей і форм» [4]. Взаємозв'язок між соціальними групами, їхніми цінностями та культурними інноваціями є надзвичайно важливим. Зокрема, участь громади в процесах створення може активізувати інновації, що підтверджують

дослідження Л. Кравневої, яка акцентує на значенні участі громадян у проектах [11, с. 101].

Економічні аспекти інновацій в культурі та мистецтві часто розглядаються через призму креативної економіки. Як зазначає Р. Флорида у своїй книзі «Креативний клас», саме креативні професії стають основним двигуном економічного зростання [36, с. 10]. Виникнення нових бізнес-моделей, таких як краудфандинг та соціальне підприємництво, змінює спосіб фінансування культурних проектів, знижуючи залежність від державних дотацій. Водночас, для підтримки інновацій в цій сфері необхідна розробка спеціальних економічних програм, що стимулюють інвестиції в інфраструктуру.

Сучасні технології, безумовно, відіграють важливу роль у формуванні інноваційних процесів. На думку Е. Фрідман, цифрові технології, включаючи інтернет і соціальні мережі, не лише змінюють способи розповсюдження культурних продуктів, але й додають нові можливості для їх створення і споживання. Розвиток віртуальної та доповненої реальності надає митцям інструменти для створення унікального інтерактивного досвіду, що свідчить про перехід до постінформаційного мистецтва [37, с. 201].

Інноваційні процеси у галузі мистецтва еволюціонують під впливом багатьох чинників, які взаємодіють і доповнюють один одного. Від традиційних культурних практик до новітніх технологій – кожен аспект зважає на формування нових ідей, форм і форматів. Розуміння цих теоретичних основ допоможе краще орієнтуватися в сучасних процесах та сприяти розвитку справді інноваційних проектів.

Цей аналіз теоретичних основ інноваційних процесів в галузі культури та мистецтва підкреслює важливість міждисциплінарного підходу для розуміння сучасних явищ і їхнього впливу на суспільство в цілому.

Інноваційні процеси у сфері культури і мистецтва є аспектом соціокультурного розвитку, пов'язаним із впровадженням нових ідей, технологій та практик. Теоретичні засади цих процесів можна розглядати через кілька ключових аспектів: соціокультурні інновації, методологічний рівень,

інструментально-теоретичний рівень, технічний рівень, інноваційна культура, управлінські аспекти.

Соціокультурні інновації – це поняття охоплює процеси виникнення, розвитку та впровадження інновацій у цю сферу. Об'єктом соціокультурних інновацій є її інноваційний розвиток, який представляє собою сукупність умов, ресурсів та закономірностей, пов'язаних з розробкою та впровадженням інновацій у діяльність [23].

Методологічний рівень – цей рівень включає основні методологічні компоненти, такі як соціальні цілі, філософські та культурологічні принципи, а також педагогічні концепції. Розуміння природи інновацій як механізму соціокультурної динаміки та основи цінностей і цілей інноваційної діяльності у цій сфері.

Інструментально-теоретичний рівень – на цьому рівні поєднуються загальні положення науки про інновації закономірностей розробки та впровадження інновацій з особливостями застосування культурних категорій до соціокультурних інновацій [23].

Технічний рівень – включає наукові дослідження, методи проектування та впровадження цих інновацій, а також принципи та методи, які реалізуються в процесі інноваційної діяльності у цій сфері.

Інноваційна культура – це складний соціокультурний феномен, який демонструє готовність суспільства до створення та впровадження інновацій у всіх сферах життя. Розвиток інновації є необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності закладів та забезпечення їх стійкості у мінімальному соціальному середовищі.

Управлінські аспекти – інновації в культурному менеджменті передбачають системний підхід до управління змінами в організаціях, включаючи адаптацію до нових соціальних умов і потреб [18].

Таким чином, теоретичне підґрунтя інноваційного процесу в культурно-мистецькому секторі формує основу для практичного впровадження нових методологій та напрямків підходів у цій інноваційній сфері.

1.2. Визначення термінів, їх класифікація та роль у рамках культурних заходів і суспільства

У сучасному суспільстві терміни відіграють суттєву роль у становленні та розвитку культурних заходів. Вони не лише визначають специфіку предмета обговорення, але й формують наше розуміння певних соціальних та наукових концепцій. У даному контексті ми проаналізуємо поняття терміну, його класифікацію та значення у контексті культурних подій і суспільства в цілому.

Терміном називається слово або словосполучення, що має чітко окреслене значення в певній галузі знань, техніці або суспільному житті. Зазвичай, терміни використовуються для зменшення багатозначності слів у фахових дискурсах. Як вказує В. Синьова, терміни формують щось на кшталт «мови професії», яка дозволяє експертам з однаковою термінологією з легкістю обмінюватись ідеями та думками [34, с. 23-24].

Термінологія, таким чином, виступає не лише інструментом комунікації, але й важливим елементом формування знання. Це стосується як наукової сфери, так і культурної, де терміни описують специфічні явища, традиції та практики.

Термінологія може бути класифікована за різними критеріями. З огляду на сферу застосування, терміни можна поділити на: наукові терміни, технічні терміни, культурні терміни, адміністративні терміни.

Наукові терміни – використовуються в академічних дослідженнях та спеціалізованих дисциплінах (наприклад, «культура», «ідентичність», «стилістика»).

Технічні терміни – застосовуються у технічних специфікаціях та інженерії (такі як «інфраструктура», «ліцензування», «протокол»).

Культурні терміни – стосуються мистецьких, культурних та соціальних процесів (наприклад, «фестиваль», «традиція», «амбіція»).

Адміністративні терміни – часто використовуються в контексті управлінських структур та культурної політики (такі як «культурна інституція», «освітні програми», «гранти») [6, с. 227-228].

Ця класифікація не є вичерпною, однак вона дає можливість зрозуміти, як терміни можуть варіюватись залежно від контексту їх використання.

У рамках культурних заходів, терміни грають кілька ключових ролей. Перш за все, вони слугують засобом комунікації між учасниками. Наприклад, терміни, пов'язані з мистецтвом, допомагають художникам і критикам обговорювати творчі ідеї та проекти. Більш того, вони можуть еволюціонувати з часом, відображаючи зміни у суспільстві. Так, терміни «екологічне мистецтво» або «інклюзивні практики» стали надзвичайно актуальними у наш час, акцентуючи на свідомість щодо екологічних питань та рівності [34, с. 25].

По-друге, правильне застосування термінів у мистецьких подіях може підтримувати цілеспрямованість заходів і їхню репрезентативність. Наприклад, у промоційних матеріалах або прес-релізах важливо використовувати терміни, що точно відображають суть події – від її тематики до цільової аудиторії.

Окрім цього, терміни сприяють встановленню зв'язків між різними культурними практиками. Під час міжнародних фестивалів термінологічна узгодженість може покращити взаєморозуміння між представниками різних культур. Це підкреслює важливість термінології в контексті глобалізації та обміну [34, с. 28].

Отже, терміни мають значний вплив на розвиток івентів і їхнє сприйняття в суспільстві. Вони не лише допомагають формувати професійний дискурс, але й сприяють розширенню арт-горизонтів, полегшуючи взаємодію між різними групами. Правильне використання термінів у контексті забезпечує згуртованість, відкритість і інклюзивність, необхідні для побудови справедливого і зрозумілого суспільства.

Визначення термінів у сфері культури є елементом для розуміння та організації івентів. Термінологія допомагає стандартизувати поняття, що використовуються в діяльності, та забезпечує спільне розуміння між усіма учасниками процесу – організаторами, митцями, відвідувачами та дослідниками.

Класифікацію термінів у культурі можна здійснити за кількома критеріями: за функціональним призначенням, за сферами діяльності, за формою вираження.

В свою чергу за функціональним призначенням поділять на: культурні терміни, мистецькі терміни.

Культурні терміни – пов'язані з визначенням та описом явищ (наприклад, «культура», «культурна спадщина»).

Мистецькі терміни – стосуються конкретних аспектів мистецтва (наприклад, «живопис», «театр», «музика») [26, с. 15].

Також за сферами діяльності поділяють на: терміни в галузі управління культурою, терміни в освітній сфері.

Терміни в галузі управління культурою – такі як «культурна політика», «культурна послуга».

Терміни в освітній сфері – наприклад, «мистецька освіта», «культурно-освітня діяльність».

За формою вираження поділяють на: терміни загального вжитку, спеціалізовані терміни.

Терміни загального вжитку – використовує в повсякденному спілкуванні (наприклад, «фестиваль», «концерт»).

Спеціалізовані терміни – мають вузьке значення в конкретній галузі (наприклад, «аудиторія», «репертуар») [26, с. 15].

Роль термінів у культурних заходах виникає в тому, що вони допомагають створити спільну базу знань для всіх учасників даного процесу. Підвищити ефективність комунікацій між організаторами та відвідувачами. Забезпечити чіткість у плануванні та реалізації ініціатив. Сприяти розвитку культури через формування нових термінів і понять, що відображають сучасні реалії. Загалом, правильне використання термінології є запорукою успішної організації та проведення мистецьких заходів, оскільки це впливає на сприйняття та репутацію події в суспільстві.

Важливі терміни і поняття набувають особливих форм для розуміння культурних заходів. Проведемо дослідження на певною частиною з них.

Культура – посилається на досконалість світу навколо нас і всередині нас, створення і культивування духовних і матеріальних цінностей людською спільнотою [26, с. 15-18].

Культурна сфера – територіальна одиниця, яка характеризується специфічними елементами і традиціями. Культурна територія, як правило, не є створенням однієї держави, а часто є сумішшю різних елементів.

Культурна епоха – період, який характеризується певною тенденцією або зміною. Культурні епохи формуються під впливом природних та історичних факторів.

Цивілізація – внутрішній (суб'єктивний) аспект людської творчої діяльності і бачення, на відділі від культури, який фокусується на зовнішніх аспектах.

Проаналізуємо терміни в контексті культурних подій.

Мистецька освіта – процес навчання мистецтву як невід'ємної частини розвитку суспільства. Заклади культурної освіти забезпечують підготовку кадрів для різних організацій

Культурна інфраструктура – система закладів та установ, що забезпечують доступ до послуг, таких як музеї, бібліотеки, театри, кінотеатри тощо. Розбудова і модернізація культурної інфраструктури у сільській місцевості є одним з аспектів державної політики у цій сфері [26, с. 19-21].

Культурне розмаїття – задоволення різноманітних культурних потреб населення, включаючи національну культуру, культуру корінних народів і підтримку етнічних меншин. Захист цього розмаїття визнається одним із чинників сталого розвитку держави.

Естетичне виховання – процес формування естетичних уподобань і цінностей громадян, особливо дітей і молоді. Естетичне виховання є пріоритетом культурного розвитку

Також є мистецькі терміни в науковому та літературному контекстах, розглянемо і їх.

Жанр – термін, який використовується для класифікації літературних творів відповідно до їхніх структурних і змістових особливостей. Жанри можуть відрізнитися залежно від наукової школи або національної традиції.

Стиль – термін, який має декілька значень залежно від контексту. У літературній критиці він може позначати однорідність змісту, образів або художньої форми, характерну для певного періоду або письменника [26, с. 22-24].

Омонімія термінів – явище, коли один термін позначає різні явища в різних дисциплінах або традиціях. Наприклад, термін «стиль» може мати інше значення у літературній критиці, мистецтвознавстві та інших дисциплінах.

Ці терміни і поняття допомагають зрозуміти складність і різноманітність культурної діяльності та її роль в суспільстві. Вони забезпечують глибше розуміння різних аспектів івентів і дій загалом, що є прибутком для ефективної організації та проведення мистецьких заходів.

Класифікація термінів, що використовується в культурних подіях, може бути здійснена на кількох рівнях залежно від їх змісту, функцій та контексту. Розглянемо кілька основних видів.

За сферою застосування, такі як музейна термінологія, екскурсійний термін, культурно-освітня термінологія.

Музейна термінологія в свою чергу поділяється на: музейна термінологія, музейна колекція, музейна пам'ятка.

Музейна термінологія – терміни, пов'язані з музейною діяльністю, наприклад, «відтворений музейний предмет» (копія, авторська репліка, репродукція, підробка, модель, манекен, зліпок, макет, голограма).

Музейна колекція – сукупність музейних предметів, об'єднаних за однією або кількома спільними ознаками.

Музейна пам'ятка – предмети, які мають встановлену цінність (наукову, історичну або художню) і музейне значення.

Екскурсійний термін також діляться на категорії: терміни, пов'язані з екскурсійною діяльністю, тематичні екскурсії.

Терміни, пов'язані з екскурсійною діяльністю – наприклад, «військово-історичні екскурсії» (екскурсії місцями бойової слави або екскурсії фортифікаційними спорудами).

Тематичні екскурсії – термін, який призначається на спеціалізовані екскурсії на одну тему [26, с. 26-28].

Культурно-освітня термінологія в себе включає: терміни, пов'язані з культурною та освітньою діяльністю, культурні послуги.

Терміни, пов'язані з культурною та освітньою діяльністю – наприклад, «базова мережа закладів культури» (заклади, які забезпечують доступ до читання, інформації, музейних експонатів, фільмів та можливостей для творчого самовираження).

Культурні послуги – дія фізичних та/або юридичних осіб, які здійснюють культурну діяльність, спрямовану на задоволення культурних та інтелектуальних потреб людей [30].

Також є окремі види такі як, види культурних цінностей, матеріальні цінності, духовні та культурні цінності.

Матеріальні культурні цінності – предмети, пов'язані з історичними подіями, соціальним та національним розвитком, історією науки та культури. Наприклад, оригінальні художні твори живопису, графіки та скульптури, художні композиції та ансамблі, виготовлені з будь-якого матеріалу.

Духовні та культурні цінності – твори літератури, філософії, науки, етики тощо. Ці цінності формують культурний ландшафт суспільства і мають важливе історичне, художнє та наукове значення [26, с. 30].

Ще вони поділяються за структурними моделями: інституційний термін, функціональні терміни.

Інституційний термін – терміни, пов'язані з культурними інституціями: наприклад, «музеї-квартири» (меморіальні музеї, де жили видатні культурні діячі

і ці квартири перетворені на музеї), «музеї кораблі» (колективні музеї, створені шляхом музеєфікації суден із визначною історією).

Функціональні терміни – терміни, які стосуються функцій культурної інституції, наприклад, «музейна PR-кампанія» (серія заходів, які формують, підтримують чи змінюють ставлення різних людей до музеїв).

Термінологія відіграє важливу роль у розумінні та інтерпретації культурних подій. Це пов'язано з тим, що термінологія забезпечує точність, узгодженість і глибину розуміння цих заходів. Опишемо основні впливи термінології на розуміння цих заходів: точність і послідовність, визначення культури.

Такі терміни, як «культура», «культурний туризм» та «культурна політика», мають різні визначення, які допомагають зрозуміти складність та багатогранність цих явищ. Наприклад, культуру можна визначити як «сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії» [26, с. 32-35].

Точні визначення цих термінів можуть допомогти уникнути плутанини та забезпечити послідовне розуміння культурних подій.

Термін «культурний туризм» охоплює відвідування історичних та географічних визначних місць. Він також класифікує туристичну діяльність відповідно до її аспектів.

Культурний туризм може бути вузькозначним (висококультурний туризм для еліти) або широкозначним (освітній туризм і числові види подорожей, пов'язані з універсальною культурою).

Такі терміни, як «культурна політика на місцевому, регіональному та міжнародному рівнях», допомагають зрозуміти роль держави та міжнародних організацій у формуванні та її розвитку [14].

Культурна політика включає законодавчі, фіскальні, економічні, адміністративні та політичні інструменти, які регулюють процеси.

Поняття культури є багатозначним і має десятки, якщо не сотні, визначень. Це свідчить про те, що вона охоплює різні аспекти, включаючи мову, релігію, мораль, філософію, науку, мистецтво, освіту та виховання.

Розуміння цих багатогранних термінів допоможе краще зрозуміти складність культурних явищ та їхню різноманітність.

Термін «субкультура» стосується соціальної та культурної диференціації різних соціальних груп. Він дозволяє диференціювати специфічні форми визначення серед різних сегментів або груп населення.

Розуміння субкультури розкриває розмаїття діяльності в межах більшої системи.

Культурні терміни часто перетинаються з іншими дисциплінами, такими як соціологія, психологія, історія та мистецтвознавство. Це забезпечує міждисциплінарний підхід до розуміння цих подій [26, с. 35-37].

Міждисциплінарний підхід дозволяє розглядати культурні явища з різних точок зору, тим самим поглиблюючи розуміння.

Термінологія є фундаментальним елементом у розумінні та інтерпретації мистецьких подій. Точні визначення, класифікація, розуміння культурної політики, багатозначність термінів та міждисциплінарний підхід допомагають уникнути плутанини та забезпечити глибоке розуміння складності та різноманітності цих явищ. Це підходить для ефективної організації та проведення івентів, які здійснюють важливу роль у формуванні суспільної ідентичності та культурного розвитку.

Різні типи термінів використовують у заходах для розуміння, категоризації та інтерпретації цих явищ. Далі наведемо основні типи термінів, які використовують у культурних подіях.

Наприклад, українська культура, німецька культура, французька культура тощо. Ці терміни допомагають зрозуміти унікальні аспекти кожної національностей [26, с. 4-5].

Терміни, які використані для опису культури певного регіону, наприклад, слов'янська, американська, африканська тощо. Вони підкреслюють елементи, спільні для різних країн і регіонів.

Визначення конкретних історичних періодів, таких як антична, середньовічна або ренесансна культура – допомагають зрозуміти тенденції та зміни в ході історії.

Концепція описана в аспектах культури: політична, соціальна, правова, економічна, екологічна, етнічна, фізична та моральна культури. Дають можливість розрізнити сферу культурної діяльності.

Субкультура (англ. Subculture) – термін, який використовується для визначення соціокультурної диференціації різних соціальних груп. Наприклад, молодіжні, професійні та девіантні субкультури. Термін додаткового розрізнення різноманітних форм серед різних груп населення.

Назви для опису матеріальних аспектів культури, наприклад, знаряддя праці, житло, товари та будівництво підкреслює фізичні дослідження людської діяльності.

Духовна сфера людини: свідомість, знання, мораль, виховання, освіта, діяльність, мистецтво та література – це релігія, міфологія, світоглядні явища тощо.

Терміни, пов'язані з музейною діяльністю, такі як «музей під відкритим небом» (скансен), «музейна колекція», «музейна пам'ятка», «музейна PR-кампанія». Ці терміни допомагають зрозуміти організацію та функціонування музеїв [26, с. 6-7]

Поняття, що описують екскурсійну діяльність: «тематичні екскурсії», «археологічні екскурсії», «тематичні та експозиційні плани» – ці терміни підкреслюють особливі форми проведення екскурсій.

Використання у літературознавстві «стиль», «жанр», «епос» та «канон» – корисні для класифікації та аналізу літературних творів.

А також терміни, пов'язані з фольклором, такі як «календарні та обрядові цикли», «покоління та жанри усної поезії». Вони підкреслюють традиційні культурні практики та обряди [26, с. 9-12].

Ці визначення забезпечують системний і структурований підхід до розуміння та опису івентів, що дозволяє глибше зрозуміти їх складність і розмаїття. Вони допомагають у категоризації та інтерпретації різних аспектів культури, що є місцем для ефективної організації та проведення мистецьких заходів.

Культурні фестивалі описуються за допомогою різних термінів, які допомагають класифікувати, розуміти та інтерпретувати ці події. Розглянемо деякі з ключових, що використовуються для опису фестивалів.

Типи фестивалів відповідно до кола учасників, місцеві фестивалі: учасники з одного села, району, міста. Наприклад, місцеві фольклорні фестивалі, які відображають традиції певної місцевості.

Регіональні фестивалі: учасники з групи з певного регіону, місцевості, провінції або групи адміністративно-територіальної одиниці. Прикладом може бути регіональний фестиваль традиційної музики або танцю.

Національні фестивалі: учасники представляють щонайменше половину адміністративних одиниць найвищого рівня національної спільноти. Наприклад, національний фестиваль української культури.

Міжнародні фестивалі: учасники з різних країн. Наприклад, міжнародні театральні та кінофестивалі [38].

Проаналізуємо типи фестивалів за тематикою: музичні фестивалі, театральні фестивалі, кінофестивалі, літературні фестивалі, фестивалі Стріт-Арту.

Музичні фестивалі – демонструють музичні досягнення, такі як рок-фестивалі (наприклад, «Rock Exhibitions»), джазові фестивалі (наприклад, «Jazz Koktebell»), фестивалі електронної музики (наприклад, «Joker Fest»).

Театральні фестивалі – демонструють театральне мистецтво, наприклад Міжнародний театральний фестиваль імені Чехова, Міжнародний театральний фестиваль в Авіньйоні.

Кінофестивалі – фестивалі, які демонструють досягнення у кіномистецтві. До таких належать Київський або Одеський міжнародний кінофестиваль.

Літературні фестивалі – присвячений літературі, такий як літературно-музичний фестиваль «Fort Missia» або фестиваль Лесі Українки «Lesia Grand Fest».

Фестивалі вуличного мистецтва – демонструють Стріт-Арт, такі як «Respublica» в Хмельницькій області [38].

Коротко охарактеризуємо форми та структури фестивалів: фестивалі-конкурси, пізнавальні фестивалі, рекламні фестивалі, фестивалі розваг та відпочинку

Фестивалі-конкурси – мають на меті проведення змагань з визначенням переможців. Прикладом може слугувати «Тріумф-Фест» – це всеукраїнський фестиваль інструментального, вокального, хореографічного, театрального мистецтва та театру моди.

Пізнавальні фестивалі – є демонстрацією чогось нового чи напівзабутого старого. Наприклад, фестивалі історичної культури або фестивалі традиційних ремесел.

Рекламні фестивалі – вони мають на меті просування певного продукту або послуги. Наприклад, пивні фестивалі або фестивалі солоної риби [38].

Фестивалі розваг та відпочинку – призначені для розваги та відпочинку, такі як фестиваль тимблдингу «Summer Challenge» або фестиваль рок-музики «Stare Mist».

Також є і інші терміни: фестивальний туризм, ігрова культура, семіотичні засоби фестивалів.

Фестивальний туризм – вид туризму, спрямований на відвідування фестивалів. Фестивальний туризм сприяє вирішенню соціально-економічних проблем та збільшенню валютних надходжень до країни.

Ігрова культура – основою для виникнення і розвитку фестивалів стала ігрова культура західноєвропейського середньовіччя, театралізованою формою якої був езотеричний ритуал або карнавал.

Семіотичні засоби фестивалю – відпрацьовують мову міжкультурних архетипів і символів, а також символічну і знакову мову локальних місць для комунікації та інтеграції [38].

1.3. Важливість культурних заходів для соціального розвитку та формування громадянської ідентичності

Культурні заходи є невід’ємною частиною соціального життя суспільства. Вони відіграють ключову роль у розвитку соціальних зв’язків і зміцненні громадянської ідентичності. У цьому розділі розглянемо значення культурно-мистецьких подій для соціального розвитку, формування цінностей, ідентифікації громадян з національністю та регіональністю, а також їхнього впливу на підтримку демократичних процесів [19, с. 27-28].

Івенти, такі як фестивалі, концерти, виставки, театральні постановки, спортивні події тощо, створюють платформу для соціальної взаємодії. Вони дозволяють людям з різних верств суспільства зустрічатися, обмінюватися думками та досвідом. Це, в свою чергу, сприяє формуванню зв’язків, розвитку комунікаційних навичок і зменшенню ізоляції.

Крім того, культурні заходи сприяють розвитку місцевої економіки. Вони залучають інвестиції, туристів і забезпечують робочі місця для місцевих жителів. Такі події можуть бути каталізатором для розвитку підприємництва, оскільки вони створюють попит на місцеві продукти та послуги. Таким чином, активність безпосередньо впливає на соціальне благополуччя громади.

Громадянська ідентичність формується в контексті культури, традицій і спільних цінностей. Мистецькі заходи допомагають зберігати спадщину та нації, вчать поваги до минулого і сприяють розвитку почуття гордості за свою країну [27, с. 13]. Це, в свою чергу, посилює відчуття причетності до суспільства й національної спільноти.

Участь у культурних заходах формує у людей відчуття єдності з іншими членами суспільства. Вони забезпечують можливість для самоідентифікації на основі спільних переживань, як-то участь у традиційних святах, спільне святкування досягнень або пам'ятних подій. Такі заходи спонукають людей активно включатися в життя громади, брати на себе відповідальність і долучатися до вирішення соціальних проблем.

Демократія потребує активних і свідомих громадян, які не тільки усвідомлюють свої права, але і виконують свої обов'язки. Культурні заходи можуть сприяти формуванню критичного мислення та обізнаності у суспільстві. Залучення до культури, мистецтва та освіти допомагає людям у розвитку аналітичних навичок, що є необхідними для участі в демократичних процесах [6, с. 22].

Мистецькі події також можуть стати платформою для дебатів, обміну ідеями та обговорення соціальних і політичних питань. Вони створюють умови для свободи вираження думок, що є невід'ємною частиною демократичного суспільства. Крім того, культурні заходи мають потужний соціальний потенціал, аби порушувати важливі питання, привертаючи увагу до проблем, які можуть бути ігноровані в традиційних ЗМІ.

Зазначимо що, івенти є важливими не лише для збереження та популяризації спадщини, але й для соціального розвитку суспільства в цілому. Вони сприяють формуванню громадянської ідентичності, зміцненню соціальних зв'язків та розвитку місцевої економіки. Крім того, активна участь є важливою умовою для розвитку демократичного суспільства, у якому кожен громадянин має можливість висловити свою думку та впливати на суспільні процеси.

Культурні події відіграють значну роль у житті суспільства, сприяючи не лише розвагам, а й соціальному розвитку та формуванню громадянської ідентичності. Вони є своєрідним «клеєм», який об'єднує людей, сприяє взаєморозумінню та толерантності.

Проаналізуємо чому вони такі важливі, і розглянемо декілька факторів які на це впливають: соціальна інтеграція, формування громадянської ідентичності, соціальний капітал, економічний розвиток, соціальні зміни.

Соціальна інтеграція – культурні заходи що, створюють платформу для спілкування людей з різним соціальним статусом, віком, інтересами. Це сприяє зменшенню громадської нерівності та зміцненню зв'язків.

Формування громадянської ідентичності – спільне переживання подій сприяє формуванню відчуття приналежності до певної спільноти, міста, країни. Культурні символи, традиції та цінності, які передаються через такі заходи, стають частиною колективної ідентичності.

Соціальний капітал – участь у івентах сприяє розширенню громадських мереж, набуттю нових знань і навичок, що є важливим компонентом соціального капіталу.

Економічний розвиток – культурні події можуть стимулювати економічний розвиток, приваблюючи туристів, створюючи робочі місця та сприяючи розвитку креативних індустрій [34, с. 29].

Соціальні зміни – культурні заходи можуть бути інструментом для громадських змін, сприяючи розширенню світогляду, толерантності та діалогу.

Також наведемо приклади впливу івентів, таких як: фестивалі, музеї та галереї, театри, концерти.

Фестивалі – об'єднують людей навколо спільних інтересів, популяризують місцеву культуру та традиції.

Музеї та галереї – зберігають культурну спадщину, формують естетичний смак, сприяють освіті.

Театри – відкривають нові світи, розвивають емоційний інтелект, сприяють критичному мисленню.

Концерти – об'єднують людей музикою, створюють позитивні емоції [38].

Культурні заходи відіграють важливу роль у суспільстві, сприяючи його розвитку та згуртованості. Вони є інструментом для соціальної інтеграції, формування громадянської ідентичності, економічного розвитку та соціальних

змін. Підтримка ініціатив є важливим завданням як для держави, так і для громадських організацій. Таким чином виділимо низку аспектів, які впливають на ці події. Розглянемо об'єднання та соціальна солідарність, формування громадянської ідентичності, соціальна інклюзія та толерантність, економічний та туристичний розвиток, психологічна та емоційна підтримка, виховна та просвітницька функція, підтримка мирного життя.

Об'єднання та соціальна солідарність включає в себе поєднання народів тому що, фестивалі, вистави, концерти, зближують людей незалежно від їхнього соціального статусу, національності та релігії. Це створює соціальну солідарність і згуртованість, сприяє соціальній інтеграції та розширенню можливостей громади [25].

Формування громадянської ідентичності це культурна самосвідомість, що допомагає людям розвивати свою самосвідомість, розуміти індивідуальність і цінність свого народу. Відбувається формування відчуття приналежності та ідентичності, що є безліччю елементів громадянської ідентичності.

Соціальна інклюзія та толерантність ґрунтує в собі події сприяючі соціальній інклюзії, які допомагають людям розуміти інші культури. Це вчить бути толерантними і розуміти один одного через мистецтво, навіть коли люди говорять іншими мовами. Така інклюзія зміцнює громадянську ідентичність, засновану на спільних цінностях і плюралізмі [14].

Економічний та туристичний розвиток, іншими словами економічна вигода, тобто заходи мають економічну вигоду, створюють робочі місця, сприяють інноваціям та розвитку туристичної індустрії. Чим більше цікавих місць, масштабних виставок, культурних пам'яток і фестивалів у країні, тим більше людей хочуть відвідати її, що приносить додатковий прибуток.

Психологічна та Емоційна Підтримка означає емоційне та психологічне функціонування. Культурні заходи виконують емоційно-психологічну функцію, яка дозволяє учасникам на певний час вийти зі своїх повсякденних рамок, змінити ритм життя, отримати заряд енергії та творчої активності. Це особливо

важливо під час кризових періодів, таких як війна, коли вони можуть допомогти подолати психологічні травми [38].

Виховна та просвітницька функції, тобто події виконують виховну та просвітницьку функцію, яка пов'язана з розвитком внутрішнього світу людини, формуванням системи моральних цінностей та встановленням духовних орієнтирів. Це додатково створює громадянську ідентичність, засновану на спільних цінностях і принципах [26, с. 15].

Підтримка мирного життя – культура і мистецтво виступають проти війни і сприяють мирному життю. Прогресивні суспільства, які цінують культуру, завжди прагнуть миру, а не війни. Мистецькі події допомагають не лише допомагають людям самовиражатися та об'єднуватися, але й зцілюють цілі покоління, які пережили війну.

Ці аспекти підкреслюють, що культурні заходи є життєвою силою суспільства, які формують громадянську ідентичність, сприяють соціальному розвитку та забезпечують мирне життя.

Мистецькі події мають значний вплив на соціальну інтеграцію, проаналізуємо основні аспекти цього впливу. До них належать: об'єднання та соціальна солідарність (про яку ми зазначали раніше), інтеграція внутрішньо переміщених осіб, участь у культурному житті, створення інклюзивного простору, побудова нових соціальних зв'язків, розширення можливостей громад, вивчення громади та її історії.

Об'єднання та соціальна солідарність, тобто поєднання народів – культурні заходи, такі як фестивалі, вистави та концерти, об'єднують людей незалежно від їхнього соціального статусу, національності чи віросповідання. Це створює соціальну солідарність і згуртованість, сприяє соціальній інтеграції та розширенню прав і можливостей громад [25].

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та їхня участь у культурному житті: сюди входять культурні події, які допомагають ВПО інтегруватися в нові громади. Запрошення їх на івенти, такі як державні свята,

концерти та вистави, показує, що вони вже вважаються частиною громади. Це допомагає їхній інтеграції та створює відчуття що вони вдома [29].

Створення інклюзивних просторів, інклюзивні події: організація мистецьких заходів, які залучають усіх учасників, незалежно від походження, може допомогти створити інклюзивний простір. Наприклад, творчі вечори, екскурсії, кінопокази, концерти та арт-терапія яка може допомогти людям з різним походженням взаємодіяти та відчувати себе частиною спільноти.

Створення нових соціальних зв'язків: беручи участь у мистецьких проектах, люди можуть розробити механізми взаємодії, об'єднатися зі своїми громадами, задовольнити свої творчі потреби та отримати терапевтичну користь. Це покращує комунікацію між переміщеними особами та місцевою громадою [29].

Розширення можливостей громад, включає події які, розширюють та сприяють соціальній інтеграції та показують гордість за свою країну. Вони створюють середовище, де люди можуть поділитися своїми досвідом, навчатися один в одного і відчувати комфорт.

Вивчення регіону та його історії екскурсії, експедиції та історичні курси спрямовані на вивчення району (або області), де оселилися ВПО, це дає можливість людям дізнатися про історію та сьогодення своєї нової місцевості. Це підвищує інтерес до нового місця та почуття приналежності до нього [29].

У сукупності культурні заходи є потужним інструментом соціальної інтеграції, який готовий об'єднати людей, створити інклюзивне середовище, збудувати нові соціальні зв'язки та зміцнити почуття спільноти та ідентичності.

Формування громадянської ідентичності є важливим аспектом суспільного розвитку, і культурні події відіграють важливу роль у цьому процесі. Представимо деякі з найбільш ефективних івентів та ініціатив, які сприяють формуванню громадянської ідентичності.

Тренінгові програми та інструменти, що формують ідентичність громади: навчальні програми, спрямовані на формування ідентичності за допомогою інструментів, можуть допомогти зібрати масу людей, які усвідомлюють

довгострокові цілі. Сюди входить розвиток послуг, наприклад, перетворення бібліотек, клубів та інших закладів на сучасні центри надання культурних послуг [40].

Низовий культурний активізм, пом'якшення наслідків конфлікту: низові заходи, зокрема проекти з ревіталізації депресивних міських просторів та такі ініціативи, як пересувні виставки, відіграють важливу роль у пом'якшенні наслідків конфлікту на Донбасі. Ці ініціативи сприяють формуванню нової громадянської ідентичності, заснованої на таких цінностях, як довіра, толерантність, відкритий доступ, плюралізм і горизонтальні мережі [14].

Державні інституції, що підтримують культурну політику, проводять більш чітку політику ідентичності, сприяють формуванню нових громадянських самосвідомостей. Так і інституції, у поєднанні зі зростанням виробництва та низової культурної діяльності, допомагають створювати довіру між іншими соціальними групами та розбудовувати місцеві суспільства.

Дипломатія, що представляє Україну у світі: започаткована українським інститутом, системно представляє країну у світовій культурній сфері, включаючи мистецтво, освіту, науку та мову. Це формує позитивний імідж України та сприяє взаємодії між українцями та світом.

Інфраструктура послуг, модернізація центрів: шляхом перетворення бібліотек, клубів та інших закладів на сучасні центри культурних послуг, такі як онлайн-бібліотеки, кінотеатри тощо. Ці послуги стануть доступними для всіх членів громади. Це сприятиме розвитку та формуванню ідентичності на місцевому рівні [40].

Такі культурні заходи та ініціативи не лише об'єднують людей, але й допомагають сформувати глибоке почуття ідентичності, засноване на спільних цінностях, толерантності та плюралізмі.

Культурні події відіграють важливу роль у боротьбі з бідністю. Вони можуть відігравати важливу роль у боротьбі з бідністю за допомогою декількох механізмів, які сприяють економічному, соціальному розвитку суспільства. Давайте проаналізуємо деякі з основних способів, цих заходів.

Економічні вигоди, такі як створення робочих місць, є одним із ключових аспектів. Події, такі як фестивали, вистави та концерти, створюють тимчасові або постійні робочі місця в культурному, туристичному та розважальному секторах. Це усуває безробіття та забезпечує економічну активність у громаді [25].

Туристичний сектор включає мистецькі заходи, які приваблюють туристів і приносять додатковий дохід місцевій економіці. Чим більше цікавих культурних подій, тим більше людей відвідують місто чи регіон, що приносить дохід від туризму.

Неформальна освіта та навички, навчання та розвиток потенціалу, наприклад, мистецькі проекти, такі як майстер-класи, творчі конференції та арт-терапія, можуть допомогти людям розвинути свої творчі здібності та набути нових навичок, які можуть підвищити їхню зайнятість та економічну незалежність [29].

Підтримка регіональних, місцевих та культурних ініціатив часто слугує відправною точкою для процесів, які зміцнюють громаду. Вони дають місцевим громадам право голосу у формуванні програм відродження занепадаючих галузей та розвитку їхніх територій. Це створює самодостатню місцеву економіку, яка не залежить від зовнішніх факторів.

Розвиток і духовність дедалі більше відіграють важливу роль у боротьбі з бідністю. Культурні заходи надають можливості для відпочинку, навчання та обміну досвідом з іншими, а також покращують якість життя та духовність суспільства в цілому [25].

У сукупності культурна діяльність є потужним інструментом у боротьбі з бідністю, сприяючи економічному розвитку, соціальній інтеграції, громадянській ідентичності та духовності.

Україна є країною з великою спадщиною, і тут проводяться численні дійства, які приваблюють широке коло аудиторії. Розглянемо деякі з найпопулярніших культурних заходів в Україні.

Фестивали та музичні події Atlas Weekend, Leopold Jazz Fest, фестиваль «Мистецтво на межі», виставки та художні заходи, виставка «Сучасні тенденції

в українському живописі», виставка «Український театральний костюм XX-XXI ст. Ідентичність, контекст, ландшафт», театральні постановки, постановка драми «Макбет», літературні та фольклорні події, концерти українських народних колективів, відтворення Галаганівського вертепу [17].

Atlas Weekend – один з наймасовіших фестивалів сучасної музики і мистецтва в Україні, який проводиться в Києві. Фестиваль збирає понад 600 тисяч відвідувачів і включає концерти на кількох сценах з участю відомих українських та міжнародних виконавців.

Leopolis Jazz Fest – це міжнародний джазовий фестиваль, який проходить у Львові кожного року. Фестиваль включає концерти джазових музикантів з різних країн світу, джем-сейшени, майстер-класи та автограф-сесії світових зірок джазу [17].

Фестиваль «Мистецтво на межі» – це захоплюючий івент, де об'єднуються стилі різних жанрів: від живопису до музики. Фестиваль відбувається щорічно і привертає увагу творчих людей з усієї країни.

Виставки та художні події – виставка сучасного українського мистецтва представляє роботи талановитих українських художників, які втілюють оригінальність та креативність. Вона дає можливість ознайомитися з новими тенденціями в українському мистецтві.

Виставка «Сучасні тенденції в українському живописі» – представляє роботи провідних українських художників, які демонструють нові підходи до живопису та відображають актуальні теми сьогодення.

Виставка «Український театральний костюм XX-XXI ст. Ідентичність, контекст, ландшафт» – там можна побачити роботи українських художників, які в різні століття працювали над створенням театральних костюмів. Вона включає рідкісні фотороботи відомих художників Вадима Меллера та Анатолія Петрицького [38].

Театральні постановки, така як прем'єра мюзиклу «Калиновий птах» – відбулася в Національному академічному театрі оперети. Ця вистава здобула популярність серед любителів музичного жанру.

Постановка драми «Макбет» – відбулася в театрі ім. І. Франка. Ця зворушлива постановка включала участь талановитих акторів та захоплюючий сценарій.

Літературні та фольклорні події, наприклад фестиваль «Шевченківські дні» – літературний захід, який включає читання віршів Тараса Шевченка, літературні вечори, дискусії про його творчість та вплив на українську культуру.

Концерти українських народних колективів – відвідування концертів традиційних українських колективів хоче поглибити знання про культуру та традиції України [38].

Інші події – проект «Ковчег «Україна» метою якого, є популяризація культурної спадщини країни. Проект охоплює 10 століть української культури та включає концерти, які представляють розвиток українського співочого і музичного мистецтва від давніх часів і донині.

Відтворення Галаганівського вертепу – оцифрування і відтворення найстарішого зі збережених українських вертепів, які датуються XVII століттям. Це подія, яка зберігає і популяризує українську традиційну культуру [17].

Ці заходи не тільки об'єднують людей, але також допомагають зберегти і розвивати багатий культурний спадок України. Події мають значний вплив на економічний розвиток країни через кілька механізмів, які сприяють економічному зростанню, створенню робочих місць, інноваціям та соціальній інклюзії. Проаналізуємо деякі з основних способів, якими вони сприяють економічному розвитку.

Події та креативні індустрії створюють робочі місця у сфері культури, туризму та розваг. Дослідження показують, що цей сектор відіграє все більшу роль у національній економіці, забезпечуючи роботою близько 573400 тис. осіб.

Креативні індустрії, такі як кіно, видавнича справа, аудіовізуальне виробництво, нові медіа (цифровий контент, відеоігри), дизайн і реклама, формують важливу частину ВВП у розвинених країнах.

Говорячи про збільшення доходів від туризму, зазначимо що, мистецькі події, такі як фестивалі, вистави та концерти, приваблюють туристів і генерують

додатковий дохід для місцевої економіки. Культурний туризм допомагає розширити розуміння власної ідентичності, відродити місцеві традиції та подолати регіональні стереотипи [27, с. 17-19].

Туризм продовжує відігравати важливу роль у розвитку місцевих економік, збільшуючи доходи від відвідування історичних, культурних та географічних пам'яток.

Інновації та соціальна інтеграція, децентралізація та місцевий розвиток, це процеси децентралізації в Україні паралельно з піднесенням культури, дав можливість місцевій владі розвивати особливості регіону та використовувати його для розвитку туризму і зміцнення спадщини. Це допомогло зміцнити місцеві громади, та надало їм право голосу у відродженні занепадаючих промислових регіонів [14].

Культурні індустрії сприяють інноваціям та соціальній інтеграції, розвиваючи інфраструктуру для розвитку талантів і підтримуючи гендерну рівність у сфері зайнятості.

Економічний вплив культурних кластерів, які формуються на основі розвитку малих міст, використовує креативні технології для отримання вигоди для міст і регіонів. Це сприяє розумному, сталому та інтегрованому зростанню регіонів та міст [27, с. 19].

Ці кластери включають мережу креативних хабів, де перетинаються інтереси бізнесу, освітніх платформ та інших сфер, що забезпечує економічний ефект культурної діяльності.

Національна ідентичність і патріотизм, спадщина та підтримка збереження і примноження культурної історичних цінностей України є ключовими аспектами економічного розвитку. Культура підтримує національну ідентичність і патріотизм та зміцнює країну.

Мистецькі заходи, такі як підтримка кіноіндустрії, демонструють мистецькі можливості держави і підвищують патріотичний дух населення.

Вплив та внесок у ВВП культурного сектору України оцінюється на рівні 4-7%.

Сфера економічної діяльності «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок» демонструє високі темпи зростання додаткової вартості та заробітної плати, і використовує свій великий економічний потенціал [27, с. 20].

У сукупності культурні заходи та креативні індустрії відіграють важливу роль в економічному розвитку країни, сприяючи створенню робочих місць, інноваціям, соціальній інтеграції та зростанню національного ВВП.

Висновок до розділу 1

Організація культурних подій є складним і багатогранним процесом, який відіграє важливу роль у розвитку суспільства. Теоретико-методологічний аналіз цього процесу підкреслює його значимість у збагаченні культурного простору, формуванні соціальних зв'язків та активізації соціальної сфери.

Також виконують ще кілька важливих функцій: культурну, соціальну та економічну. Культурна функція реалізується через збереження і передачу традицій, соціальна функція полягає в забезпеченні інтеграції різних соціальних мереж шляхом обміну практиками, а економічна – у стимулюванні місцевого економічного розвитку шляхом залучення туристів та інвесторів.

Для вивчення івентів використано різні методологічні підходи: культурологічний, соціологічний та економічний. Культурологічний підхід розглядає події як невід'ємну частину процесів, що формують ідентичність суспільства. Соціологічний підхід зосереджується на взаємодії між учасниками мистецьких подій та їхньому впливі на громадські відносини. Економічний підхід аналізує вплив заходів на розвиток місцевої економіки.

Мистецькі події можна класифікувати за такими критеріями, як формат, стиль, аудиторія та розмір. Мистецтво є невід'ємною частиною життя людини і відіграє важливу роль у формуванні культурної ідентичності та розвитку суспільства. Воно сприяє збереженню національних традиційних, соціальних згуртованості та місцевого економічного розвитку. Створюють можливості для взаємодії людей, формують спільні цінності та норми, і позитивно впливають на психоемоційний стан учасників.

В Україні проводиться низка таких дійств, які популяризують українську культуру та зміцнюють соціальну згуртованість. Фестивалі, літературні форуми, театральні вистави – всі ці заходи не лише зберігають традиції, але й об'єднують людей навколо спільних цінностей і досвіду.

Зазначимо що, вони є фундаментальною частиною культурного життя суспільства і гарантують підтримку національної ідентичності, соціальної інтеграції та економічного розвитку. Їхнє вивчення і розвиток є важливими для розуміння їхнього впливу на суспільство та культуру. Підтримка та організація таких подій має важливе значення для захисту і розвитку спадщини в умовах сучасних викликів і змін.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ В УКРАЇНІ

2.1. Огляд успішних прикладів українських культурних заходів в контексті інноваційних методів

Культурні заходи відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку суспільства, формуючи ідентичність, підтримуючи творчість та сприяючи соціальному згуртуванню. В Україні, як і в інших країнах, процеси організації мистецьких заходів постійно еволюціонують, адаптуючись до нових реалій та вимог часу. Одним із основних аспектів цього розвитку є впровадження інноваційних методологій, які дозволяють не лише покращити якість проведення подій, але й залучити більшу аудиторію, зокрема молодь [28, с. 58].

Інноваційні методології в організації культурних заходів можуть бути визначені як нові підходи, методи та технології, які застосовуються для покращення планування, реалізації та оцінки івентів. Це може включати в себе використання цифрових технологій, нових форм співпраці, інтерактивності, а також нестандартних форм подання культурного контенту. Важливою є також інтеграція місцевих традицій та нових ідей, що дозволяє створити унікальні заходи, які відображають конкретний регіон.

У сучасному світі цифрові технології стають невід'ємною частиною різних організацій. В Україні зростає популярність онлайн-платформ для проведення віртуальних і гібридних заходів. Пандемія COVID-19 спонукала організаторів культурних подій шукати нові формати, і багато з них залишилися навіть після зняття обмежень. Такі платформи, як Zoom, Meet, Facebook та YouTube, дозволяють організовувати мистецькі заходи, концерти та вистави у режимі онлайн, що розширює їх доступність для широкої аудиторії [37, с. 202].

Окрім того, використання мобільних додатків та соціальних мереж стало важливим інструментом для залучення учасників та просування культурних заходів. За допомогою цих технологій можливо простежувати інтереси аудиторії, отримувати зворотний зв'язок та адаптувати кастомізовані пропозиції.

Сучасні культурні події все більше орієнтуються на інтерактивність. Організатори прагнуть не лише донести контент до глядачів, але й залучити їх до активної участі. Наприклад, мистецькі фестивалі стали пропонувати воркшопи, презентації, обговорення з митцями, що дозволяє глядачам стати безпосередніми учасниками процесу творчості [37, с. 203].

Важливим аспектом є також залучення місцевої громади до організації мистецьких заходів. Це дає змогу не лише підтримати регіональні традиції, але й забезпечити унікальність та автентичність подій. Участь місцевих жителів у плануванні заходів сприяє зміцненню соціальних зв'язків, формуючи спільні цінності та досвід.

Крос-культурні проекти та ініціативи також стають дедалі популярнішими в Україні. Співпраця з іноземними установами, обмін досвідом та запровадження міжнародних практик дозволяє створювати івенти, що поєднують локальні особливості і глобальні тенденції. Подібні проекти сприяють розвитку міжкультурного діалогу, збагачуючи простір країни [19, с. 29].

Останнім часом фокус на стійкість і екологічні підходи до організації заходів також набуває популярності в Україні. Це може включати зменшення використання пластику, забезпечення енергоефективності та підтримку екологічних ініціатив. Організатори культурних подій все частіше звертають увагу на екологічні аспекти, формуючи відповідальну і свідому аудиторію [32, с. 19].

Аналіз інноваційних методологій в організації мистецьких подій в Україні свідчить про постійний розвиток та адаптацію культурного сектору до нових викликів та можливостей. Впровадження технологічних новацій, сприяння інтерактивності, крос-культурним ініціативам та стійким екологічним підходам сприяє формуванню динамічного середовища, яке відображає різноманітність та

багатство українського. Подальші дослідження у цій сфері можуть стимулювати розвиток нових ідей і практик, що зробить івенти в Україні ще більш цікавими та доступними.

Інноваційні методології в організації заходів в Україні відіграють важливу роль у модернізації та підвищенні ефективності культурної діяльності. У цьому розділі розглянемо деякі ключові інноваційні методології та підходи, які використовуються в організації подій в Україні.

Інноваційні культурно-дозвілєві системи – це моделі соціальної модернізації дозвілля, на принципах інноваційності та ефективності. Такі системи передбачають розвиток широкого спектру видів і форм культурно-дозвілєвої діяльності, у тому числі творчих об'єднань, що складаються з установ, закладів та організацій, які ініціюють нові форми діяльності [20].

Інноваційні підходи до традиційних форм традиційні форми культурних заходів, такі як театралізовані та інтерактивні форми, концерти, екскурсії та зустрічі, трансформуються в інноваційні форми, такі як шоу, квести, обрядові дійства та інтерактивні форми, які залучають глядачів до сімейних свят. Наприклад, фольклорні колективи можуть виступати нелишена класичних концертах, а й на справжніх весіллях та народних гуляннях, мимоволі розширюючи коло своїх глядачів та слухачів.

У сучасній практиці закладів культури з'являються новітні явища в організації дозвілля – квести, флешмоби, вебінари, тимбілдинги та батли. Ці форми дозвілля стають дедалі популярнішими серед молоді, сприяють згуртуванню команд, підвищенню соціальної активності та культурної обізнаності [7].

Інноваційні регіональні проекти відроджуються у традиційних культурних інституціях в різних місцях України такі як, будинки «Просвіти» у Львівській, Івано-Франківській та Рівненській областях. Ці інноваційні моделі побудовані з урахуванням національно-культурних особливостей та соціально-економічних умов регіону [20].

Інтерактивність, мультимедійність, змішані формати та віртуальні події, а також триваюча пандемія сприяють розвитку віртуальних музеїв та виставок, онлайн-концертів та вистав. Багато культурних подій організовуються у змішаних форматах, тоді споживачі продукту одночасно є глядачами на місці проведення перед моніторами комп'ютерів. Це дозволяє охопити ширшу аудиторію та адаптуватися до нових умов [17].

Такі проекти, як Науково-освітні кластери, конференція-фестиваль «Нематеріальна культурна спадщина», та Міжнародна науково-практична конференція-фестиваль «Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс», демонструють унікальний досвід збереження, охорони популяризації спадщини через формальну та неформальну освіту. Ці заходи підвищують обізнаність про українську та міжнародну соціокультурну обізнаність та забезпечують практичний обмін досвідом [7].

Проект «Український Ковчег», який популяризує культурну спадщину, охоплює десять століть української культури і демонструє розвиток української пісні та музики від найдавніших часів до сьогодення. Сотні людей з різних регіонів України взяли участь у проекті, зробивши значний внесок у популяризацію спадщини країни [17].

Такі інноваційні підходи та методології модернізують культурну діяльність в Україні, підвищують її ефективність, залучають ширшу аудиторію та сприяють охороні та популяризації культурної спадщини.

Україна активно впроваджує інноваційні методи організації мистецьких заходів, які допомагають модернізувати та підвищити їхню ефективність.

Інноваційна система культурних дозволів – це модель соціальної модернізації дозвільної системи, що базується на принципах інноваційності та ефективності. Така система забезпечує розвиток широкого спектру видів і форм культурно-дозвільної діяльності, у тому числі творчих об'єднань, що складаються із закладів, установ та організацій, які ініціюють нові форми діяльності [20].

Традиційні форми культурних заходів, такі як концерти, екскурсії та збори, поступаються місцем інноваційним формам, таким як шоу, квести та інтерактивні форми, які залучають глядачів до обрядових дійств та сімейних свят. Наприклад, фольклорні колективи можуть виступати не лише на класичних концертах, а й на справжніх весіллях та народних гуляннях, розширюючи таким чином свою аудиторію [7].

Квести, флешмоби, вебінари та командні змагання стають новими явищами в практиці культурних інституцій. Ці дозволи формувальної організації стають дедалі популярними серед молоді, допомагаючи їм формувати команди, підвищувати соціальну активність обізнаність. Наприклад, квести – це спортивні або інтелектуальні змагання, в яких команди або окремі гравці виконують завдання заздалегідь.

Інноваційні проекти включають оцифрування культурної спадщини, розробку 3D-моделей та інформацію про неї. Це дозволяє зробити пам'ятки цікавими та інтерактивними. Прикладом такого інноваційного підходу є проекти з оцифрування міських пам'яток та створення експозиції майбутніх парків.

Держава України активно підтримує інновації в культурній сфері через кілька механізмів та інституцій, спрямованих на розвиток потенціалу, підвищення інвестиційної привабливості та соціально-економічного розвитку країни. Нижче розглянемо деякі з основних способів, за допомогою яких держава підтримує культурні інновації.

У 2017 році було прийнято Закон «Про культурні фонди України», який створив найбільший державний орган, що надає гранти у сфері культури та мистецтва. Закон створює правову основу для інноваційної діяльності у сфері культури [30].

Для підтримки інновацій у культурній політиці необхідно було внести зміни та доповнення до Закону України «Про культуру». Ці зміни мають бути спрямовані на визначення змісту інноваційної діяльності, встановлення її пріоритетів та забезпечення прав інтелектуальної власності у сфері інновацій [1].

Український культурний фонд (УКФ) є важливою інституцією, що підтримує інноваційні проекти у цій сфері. За перші два роки свого існування УКФ профінансував понад 700 проектів у всіх 24 регіонах України, включаючи івенти, краєзнавчі дослідження, розвиток туризму, культурно-освітні проекти та розбудову інституційної спроможності для стартапів [14].

Міністерство культури та інформаційної політики України отримало додаткове фінансування у розмірі один мільярд гривень для компенсації втрат, яких зазнала креативна економіка та культурний сектор через пандемію COVID-19. Ці кошти були спрямовані на підтримку розвитку інституцій та креативних індустрій [40].

З метою постійного розвитку інноваційного потенціалу пропонується створити спеціалізований фонд інноваційної підтримки культури. Метою такого фонду було підвищення інвестиційної привабливості культурного сектору, підтримка конкурентоспроможних проектів та проведення експертного аудиту інноваційної діяльності [1].

До УКФ були створені нові національні інституції, такі як Український інститут та Український інститут книги. Ці інституції працюють над розробкою стратегій культурного розвитку, підтримкою інноваційних проектів та зміцненням міжнародної співпраці у цій сфері.

Ефективний культурний розвиток вимагає координації між діями, що здійснюються на центральному рівні, і тим, що відбувається в регіонах. Міністерство культури та інформаційної політики започаткувало кілька місцевих програм розвитку, зокрема Інституційну програму УКФ, Регіональну стратегію розвитку туризму та Програму розкриття місцевого

Воно планувало перетворити бібліотеки, клуби та інші культурні заклади на сучасні центри культурних послуг. Це включає створення онлайн-бібліотек, кінотеатрів тощо, які частково фінансувалися через Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР) та систему місцевих адміністрацій [40].

Реформи культурної політики України отримали від Європейського Союзу потужну підтримку західних партнерів. Такі програми співпраці, як Європейська

програма розвитку та «Креативна Європа», надають фінансову та професійну підтримку українським операторам.

Ці механізми та інституції систематично підтримують інновації в культурному секторі та сприяють розвитку креативної економіки, соціально-економічному зростанню та інтеграції України в європейський ландшафт.

В Україні є кілька регіонів, які активно впроваджують інноваційні культурні проекти та роблять внесок у розвиток місцевих громад і спадщини. Проаналізуємо деякі з них, які активно впроваджують інноваційні культурні проекти.

Львівська область є одним з регіонів, де активно відроджуються традиційні типи культурних інституцій, такі як Народний будинок «Просвіта» (Дод. 1). Ці інноваційні моделі ґрунтуються на національно-культурних особливостях регіону та соціально-економічних умовах регіону [20].

Львів також відомий своїми інноваційними культурними проектами, такими як фестивалі, вистави та інтерактивні події, які приваблюють туристів і місцевих жителів.

Івано-Франківська область активно розробляє регіональну стратегію розвитку туризму, яка включає інноваційні культурні проекти. Наприклад, фестивалі, що проводяться в Івано-Франківській області, познайомили підприємців з регіоном та залучили значні інвестиції в ремонт інфраструктури [40].

Область також відома своїми культурними практиками, спрямованими на вивчення регіону, такими як екскурсії, квести, історичні лекції та фотоконкурси.

На Рівненщині, як і на Львівщині та Івано-Франківщині, відроджуються традиційні центри, такі як будинки «Просвіти» (Дод. 2). Це сучасні центри, що пропонують культурні послуги, такі як онлайн-бібліотеки та кінотеатри [20].

У Полтавській області активно реалізуються культурні проекти, спрямовані на інтеграцію внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Благодійний фонд «Гореніє» організовує творчі вечори для жінок-переселенок, які стали

популярними серед місцевих жителів та переселенців, створюючи дружнє середовище (Дод. 3) [29].

Регіон також відомий своїми культурними практиками, такими як екскурсії, експедиції, курси історії та фотоконкурси, які допомагають ВПО інтегруватися в місцеву громаду.

Незважаючи на складну ситуацію, в Луганській та Донецькій областях також є інноваційні центри дозвілля. У Луганській області, наприклад, з'явилися сільські центри та асоціації «Екран», що спеціалізуються на впровадженні кабельного телебачення та відеопрограм. У Донецькій області діють соціокультурні та культурно-просвітницькі об'єднання, клуби, музеї та кафе [20].

Ці регіони беруть активну участь у розробці інноваційних проєктів, які не лише захищають культурну спадщину, а й сприяють соціальній інтеграції та економічному розвитку місцевих громад.

Вінницька область відома своїми культурними фестивалями, такими як фестиваль «Vinnytsia Wine Days» (Дод. 4) та фестиваль української пісні ім. Миколи Леонтовича (Дод. 5). Ці фестивалі не лише зберігають традиції, але й приваблюють туристів та роблять значний внесок в економічний розвиток регіону [29].

У Вінницькому регіоні традиційні бібліотеки і клуби перетворюються на сучасні центри, які пропонують культурні послуги. Ці заклади включають онлайн-бібліотеки, кінотеатри та інші інноваційні форми арт-послуг. Це часткове фінансування за рахунок державних програм і грантів.

Організації громадського суспільства у цьому регіоні активно шукають і підтримують гранти на реалізацію інноваційних культурних проєктів. Наприклад, проєкти, спрямовані на розвиток шкіл, онлайн-навчання та створення комунікаційних просторів для молоді, отримали фінансову підтримку від різних донорів і програм [40].

Там впроваджуються культурні практики, спрямовані на інтеграцію внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Це творчі вечори, екскурсії, дослідження,

історичні лекції та фотоконкурси, які сприяють інтеграції ВПО в громаду. Прикладом може слугувати проект, подібний до того, який був реалізований у Полтаві, але адаптований до місцевого контексту Вінницького регіону.

У Вінницькій області створено бізнес-форуми та робочі місця для підтримки місцевих жителів, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, у відкритому власному бізнесі. Це також створює умови для початку нового бізнесу, особливо в креативному секторі, і надає можливості для місцевого економічного розвитку [29].

Отже інноваційні підходи та проекти свідчать про те, що регіон Вінниці бере активну участь у розвитку культурної сфери, соціальній інтеграції та регіональному економічному зростанні.

2.2. Визначення важливості інноваційних підходів, сучасних тенденцій і практики, їх впровадження в діяльність

Сучасний світ переживає безпрецедентні зміни, пов'язані з інноваціями та технологічним прогресом. Адаптація до нових умов, зміна парадигм мислення та прийняття рішень є важливими для забезпечення конкурентоспроможності організацій у різних сферах діяльності, включаючи культуру і мистецтво. Інноваційні підходи, сучасні тенденції та практики зіграють ключову роль у визначенні успіху заходів, чи будь-якої соціальної інституції.

Інноваційні підходи охоплюють нові ідеї, методи, технології та процеси, які вводяться в практику з метою поліпшення продуктивності, ефективності та якості. Вони є зиском від впровадження нових знань та інструментів, що дозволяє долати традиційні обмеження. Серед ключових інноваційних підходів варто виділити відкриті інновації, гнучкі методології управління проектами та соціальні інновації [18].

Відкриті інновації передбачають активне залучення зовнішніх партнерів, таких як споживачі, стартапи та науковці, до процесу створення нових продуктів та послуг. Вони сприяють розширенню горизонтів і дозволяють організаціям отримувати доступ до нових ідей та ресурсів.

Гнучкі методології управління проектами, такі як Agile та Scrum, також набирають популярності, оскільки вони адаптуються до змін, швидко реагують на запити замовника та дозволяють максимально ефективно організувати командну роботу.

Сучасні тенденції у сфері культури включають автоматизацію, цифровізацію, екологічність та відповідальність. Автоматизація процесів за допомогою штучного інтелекту та робототехніки дозволяє зменшувати витрати, підвищувати швидкість виробництва та одночасно покращувати якість продукції [1].

Цифровізація є відображенням переходу до нових технологій обробки та зберігання даних, а також розвитку електронної комерції. Зростаюча роль великих даних (Big Data) та аналітики відкриває нові горизонти для прийняття рішень на основі глибокого аналізу даних.

Екологічність і відповідальність стають важливими елементами стратегії багатьох організацій. Споживачі все частіше обирають заходи, які демонструють свою соціальну відповідальність та турботу про навколишнє середовище.

Впровадження інновацій у діяльність організацій вимагає системного підходу. Перш за все, необхідно розробити стратегію інновацій, яка враховуватиме потреби ринку, внутрішні можливості компанії та зовнішні тренди. Це передбачає проведення маркетингових досліджень, аналіз конкурентів та вивчення споживчих уподобань [1].

Наступним кроком є формування команди, здатної реалізувати інновації. Важливо, щоб у складі команди були професіонали різного профілю, здатні генерувати ідеї, зокрема фахівці з маркетингу, технологій, фінансів і управління проектами. Також варто запровадити культуру інновацій: заохочення креативності, відкритість до нових ідей, а також готовність до експериментів.

Для успішного впровадження інновацій також необхідно управляти змінами в організації. Це включає комунікацію з усіма членами організації, навчання та підтримку під час перехідного періоду. Необхідно забезпечити

належний облік ризиків та невизначеностей, які можуть виникати у процесі впровадження нових практик [18].

Отже, інноваційні підходи, сучасні тенденції та практики в культурі відіграють важливу роль у забезпеченні сталого розвитку та конкурентоспроможності організацій. Впровадження інноваційних рішень – процес складний, але вкрай необхідний для успішного функціонування в умовах сучасного ринку. Інновації допомагають організаціям не лише оптимізувати процеси, але й адаптуватися до змін, що виникають у зовнішньому середовищі.

Інноваційні підходи, сучасні тенденції та практика їх застосування мають вирішальне значення для розвитку різних секторів, таких як освіта, управління, економіка та культура. Охарактеризуємо деякі моменти, які підкреслюють важливість і практику інноваційних підходів.

Інновації – це вид діяльності, пов'язаний з перетворенням наукових досліджень і розробок, та інших науково-технічних досягнень у нові вдосконалені продукти, які реалізуються на ринку, оновленням та вдосконаленням технологічних процесів та нових соціальних підходів до надання послуг [18].

Однією з найважливіших сучасних тенденцій є інтеграція цифрових технологій у різні сфери діяльності. Наприклад, у сфері освіти інноваційним підходом є використання комп'ютерів та Інтернету для оптимізації та урізноманітнення навчального процесу.

У культурному секторі інноваційні підходи включають оцифрування спадщини, віртуальні тури та інтерактивні 3D-моделі, які роблять її більш доступною та інтерактивною [1].

Впровадження інновацій в управлінську діяльність організацій дозволяє вдосконалити планування, організаційні та інші управлінські функції. Це включає покращення планувальних структур, створення сприятливих умов для професійного та творчого розвитку працівників та підвищення конкурентоспроможності компаній.

У сфері освіти інноваційні технології допомагають розвивати творчу особистість керівників гуртків та учнів і створюють умови для повноцінного фізичного, інтелектуального та духовного розвитку всіх учасників освітнього процесу [18].

Державна підтримка інновацій у культурній політиці має вирішальне значення для розвитку креативної економіки. Інвестиції в інноваційний потенціал сприяють формуванню креативного середовища та соціально-економічному розвитку суспільства. Важливу роль у фінансуванні інноваційних проектів здійснюють державні інституції, такі як Український культурний фонд [1].

Інноваційна культурна інфраструктура включає організаційні системи, які сприяють розробці та впровадженню нових підходів мистецької діяльності та є елементом нової розробки. До цього входять центри, стартап-клуби та інші установи, які підтримують нововведення.

Фінансування інновацій є єдиним з ключових умов їхньої ефективності. У багатьох країнах основними джерелами фінансування розвитку інновацій є бюджет, власні кошти компаній та гранти від інвесторів [18].

Такі інноваційні підходи, сучасні тенденції та практика їх впровадження мають значний вплив на розвиток різних секторів економіки, підвищення їх ефективності, конкурентоспроможності та соціально-економічного розвитку.

Інновацію в мистецтві можна розглядати як результат творчого процесу, або як процес впровадження нового підходу. Розглядаючи інновацію як процес впровадження нововведення, вона подається як чужа ідея, але вперше вводиться в тому чи іншому творі мистецтва.

Сучасні тенденції в мистецтві значною мірою пов'язані з використанням цифрових технологій. Наприклад, розробка дигітайзерів дозволяє художникам створювати свої роботи за допомогою спеціальних пензлів, планшетів і комп'ютерних програм. Це відкрило нові можливості для розвитку образотворчого мистецтва.

Інновації в культурі та мистецтві можуть розвиватися в рамках культурології – набору методів, що обґрунтовуються на висновках досліджень. У науці та мистецтві інновації тісно пов'язані з культурними змінами в суспільстві та розвитком технологічної цивілізації [20].

Інноваційні технології відіграють важливу роль у постмодерністському мистецтві, спричинивши появу нових концепцій, стилів, напрямків і художньо-образних мов. Це відкрило нові можливості для художників експериментувати з формами, стилями та засобами виразності.

Техніки часто вступають у конфлікт з традиційними підходами в мистецтві. Однак належний розгляд наукового мислення і термінології показує, що вони можуть поєднуватися з традиційними методами і створювати синергію між старим і новим.

Діяльність у мистецтві нерозривно пов'язана з культурними змінами в суспільстві. Інноваційні технології сприяють розвитку інноваційної, які є сукупністю технологій, заснованих на результатах цих досягнень. Це забезпечення збереження і розвиток спадщини та її адаптацію до сучасних вимог [20].

Такі інноваційні підходи, сучасні тенденції та практики, які впроваджуються в культурну сферу та мистецьку діяльність, забезпечують її модернізацію, розвиток творчого потенціалу та адаптацію до сучасних технічних можливостей.

Сучасне мистецтво активно застосовує низку інноваційних технологій, які революціонізують процес створення, експонування та обміну мистецтвом. Розглянемо приклади, які використовуються в сучасному арт-мистецтві.

Художники використовують 3D-принтери для створення тривимірних робіт. Наприклад, Роб і Нік Картеллі відреставрували «Соняшники» Вінсента Ван Гога, змодельовавши 3D-модель і надрукувавши її з воскової бронзи.

Вуличне street-мистецтво також використовує переваги адитивних технологій. Прикладом є проект *Mysterabbit*, у якому дизайнер Джі Лі надрукував 10000 маленьких фігурок у формі кроликів [1].

Дрони використовують не лише у військових цілях, а й у мистецтві. Митцям вони слугують як художні матеріали для дослідження культурного простору та естетики. Наприклад, колектив IOCOSE створив фотопортрет життя військових дронів у мирний час.

Віртуальна реальність (VR) і доповнена реальність (AR) дозволяє художникам створювати інтерактивний і реалістичний досвід. Глядачі можуть використовувати ці технології, щоб зануритися в минуле, потрапити в альтернативну реальність або побачити знайомі об'єкти під новим кутом [5, с. 48-49].

Музеї та галереї інтегрують інтерактивні технології, такі як віртуальні тури за допомогою мобільних пристроїв, інтерактивні підлоги та стіни, а також мультисенсорні системи. Це дозволяє відвідувачам віртуально маніпулювати і контролювати зміст на екрані за допомогою рухів рук.

Оцифрування музейних і галерейних експонатів дозволяє переглядати їх онлайн. Хмарні технології створюють оцифровані книги, фотографії, декоративні елементи, старі фільми та іншу інформацію, доступну будь-кому у світі без необхідності роздруковувати їх на віддаленому сервері.

Сучасні технології можуть створювати голографічні зображення, які імітують рельєфи, скульптури, картини чи навіть архітектуру. Це відкриває нові можливості для художників експериментувати з формами, стилями та засобами виразності [5, с. 50-52].

Трансформація мистецтв, робиться більш інтерактивною і доступною, та відкриває нові можливості для митців і глядачів.

Інновації мають значний вплив на цінності та культуру, трансформуючи їх кількома способами. Розглянемо основні аспекти того, як інновації впливають на культуру та цінності.

Нові підходи надають інтенсивного та масштабного характеру оновленню процесів. Іншими словами, інновації не лише впроваджуються в технологічні аспекти життя, але також трансформують соціокультурну діяльність, формуючи нові цінності та практики [1].

Вони стимулюють розвиток культурного сектору та креативних індустрій, призводячи до появи нових форм діяльності, комунікації та управління цими процесами.

Також зазначимо, що це є важливими для посилення соціальної інтеграції суспільства. Культурні інновації оптимізують процеси життя та формують творчі особистості, здатні розробляти та впроваджувати нововведення. Це створює умови для сталого соціально-економічного розвитку суспільства. Це також сприяє зниженню ризиків, протидії нестабільності та створенню умов для сталого розвитку [23].

Інноваційний розвиток культури в Україні набуває особливого значення в контексті інтеграції мистецького простору в загальноєвропейський культурний ландшафт. Як наслідок, руйнуються стереотипи і рудименти пострадянського періоду, розвивається українське суспільство, і зміцнюється потенціал країни [1].

Вона створює інноваційно-культурний простір, який сприяє розвитку інтелектуальних ресурсів суспільства та формуванню людського капіталу. Цей простір є важливим незалежно від національних та соціально-економічних структур і має глобальний характер.

Також впливає на мотивацію діяльності та підвищує сприйнятливість людей до нових ідей. Мистецтво формує готовність і здатність людей створювати, підтримувати та впроваджувати інновації, що є основою економіки [23].

У мистецькій сфері передбачають зміни в технологічній системі соціально-культурної діяльності, переважно на рівні освітніх закладів. Це створює умови для більшої соціальної інтеграції, оптимізації процесів культурного життя та формування творчих особистостей.

Ці аспекти показують, що інновації не тільки змінюють технологічні аспекти, але також впливають на цінності, соціальну інтеграцію, інтеграцію в глобальні процеси та формування інноваційних просторів.

Адміністративні бар'єри, такі як бюрократичні обмеження та складна нормативно-правова база, значно ускладнюють процес впровадження інновацій

у культурному секторі. Їх усунення є необхідною умовою для розвитку інноваційної культурної діяльності [1].

Брак фінансування інноваційних проєктів у культурному секторі є одним з основних бар'єрів. Державна підтримка інновацій часто обмежена, а доступ до приватного капіталу ускладнений, після чого проєкти є ризикованими та часто неліквідними [27, с. 18].

Відсутність чіткої правової бази для нововведень у культурному секторі створює правову невизначеність і перешкоджає розвитку інновацій. Соціокультурні фактори, такі як недовіра громадян та організацій громадянського суспільства, корупція та нерозвиненість інституційного середовища, мають значний вплив на рівень мистецтва. Ці фактори можуть зробити заходи підтримки, які добре працюють в інших країнах, неефективними в Україні [18].

Відсутність інфраструктури, особливо спеціалізованих ресурсних центрів та інституцій для координації впровадження інноваційних культурних ініціатив, є основним бар'єром. Створення таких закладів необхідне для підтримки інноваційних проєктів та моніторингу їхньої ефективності.

Недостатня підготовка фахівців для реалізації інноваційних культурних проєктів є головним бар'єром. Можна організувати навчання для фахівців, щоб надати їм навички для розробки та реалізації проєктів у мистецькому секторі [1].

Представники культурних та креативних індустрій (ККІ) часто стикаються з труднощами у фінансовому плануванні та маркетингу. Це обмежує їхню здатність перераховувати кошти та ефективно просувати проєкти [27, с. 18].

Ці бар'єри необхідно подолати, щоб український культурний сектор міг ефективно впроваджувати інновації та сприяти своєму розвитку та інтеграції в європейський ландшафт.

2.3. Вплив цифрових технологій на організацію культурних заходів, а також супутні виклики і перспективи розвитку

У сучасному світі цифрові технології стали невід'ємною частиною майже всіх сфер життя, зокрема й у сфері культури. Організація заходів, які колись вимагали значних зусиль для координації й реалізації, тепер стала більш ефективною завдяки вдосконаленим технологіям. Проте, разом із перевагами, які надають цифрові технології, виникають і нові виклики, що потребують уваги і адаптації з боку організаторів культурних подій.

Одним із головних внесків цифрових технологій в організацію івентів є можливість автоматизації багатьох процесів. Це включає використання систем управління подіями, які дозволяють організаторам ефективно планувати та реалізовувати заходи, відстежувати відвідуваність, здійснювати продаж квитків у режимі онлайн та взаємодіяти з аудиторією через соціальні мережі. Такі технології дозволяють зменшити витрати та час, необхідний на організацію, а також підвищити якість обслуговування клієнтів.

Крім того, цифрові технології забезпечили нові можливості для просування культурних заходів. Соціальні мережі, такі як Facebook, Instagram та TikTok, стали важливими інструментами маркетингу. Вони дозволяють організаторам не лише рекламувати свої події, але й залучати широке коло учасників, поширюючи інформацію про заходи безпосередньо в електронних мережах. Завдяки цьому, ринок культурних подій стає більш доступним, різноманітним і інтерактивним [5, с. 45-47].

Однією з важливих новацій у цій сфері є використання віртуальної й доповненої реальності. Ці технології надають можливість проводити культурні заходи в нових форматах, таких як віртуальні виставки або концерти, що дозволяє залучити учасників з різних куточків світу. Особливо це стало актуальним під час пандемії COVID-19, коли більшість традиційних івентів скасували, а цифрові альтернативи почали користуватись популярністю.

Проте, разом із численними перевагами, використання цифрових технологій в організації не обійшлося без серйозних викликів. По-перше, це

питання кібербезпеки. Зростаюча залежність від цифрових платформ створює нові ризики, пов'язані із захистом даних користувачів, а також загрозами для роботи систем. Необхідно розробити надійні механізми захисту інформації та навчити працівників організацій найкращим практикам безпеки.

По-друге, не всі люди мають однакові можливості доступу до цифрових технологій. Це може призвести до виключення частини аудиторії, особливо серед старшого покоління або людей з обмеженими можливостями. Тому організаторам культурних заходів необхідно знайти баланс між традиційними та цифровими формами організації, щоб забезпечити доступність для всіх [5, с. 48].

Крім того, зростаюча конкуренція за увагу аудиторії в умовах цифровізації вимагає від організаторів постійного вдосконалення їхнього контенту та формату, адаптування до змінюваних вподобань поточної аудиторії. Це, своєю чергою, може бути стресовим і вимагати значних інвестицій на дослідження і розробку нових продуктів.

Постійна еволюція цифрових технологій передбачає, що у найближчі роки організація культурних заходів продовжить зазнавати змін. Тренди, такі як стрімінгові платформи та адаптація штучного інтелекту для персоналізації досвіду учасників, можуть стати важливими аспектами для підвищення ефективності та привабливості культурних подій [5, с. 49].

Розвиток аналітики даних надає організаторам змогу отримувати більше інформації про вподобання аудиторії, що дозволить краще таргетувати свої пропозиції і адаптувати події відповідно до потреб громадськості.

Враховуючи всі ці фактори, можна стверджувати, що цифрові технології мають потенціал значно поліпшити організацію культурних заходів, при цьому вимагаючи від організаторів гнучкості й адаптивності у своїй діяльності. Залишається лише вчасно реагувати на виклики та використовувати можливості, які відкриваються в епоху цифровізації [5, с. 47-48].

Цифрові технології мають значний вплив на організацію культурних подій, відкриваючи нові можливості для їх проведення, просування та взаємодії з

аудиторією. У цьому розділі представлено основні аспекти впливу цифрових технологій на організацію культурних подій, а також виклики та перспективи.

Вони дозволяють проводити віртуальні та гібридні культурні заходи, які об'єднують онлайн та офлайн формати. Наприклад, під час пандемії COVID-19 та військових дій в Україні організатори почали популяризувати формат денних вечірок та віртуальних концертів [13].

Інтерактивні технології, такі як віртуальна реальність та доповнена реальність, можуть створити інтерактивний досвід, який залучає глядачів до процесу створення та сприйняття мистецтва. Це створює можливості для художників експериментувати з новою формою, стилем та медіа [1].

Цифрові технології полегшують комунікацію та просування мистецьких подій через соціальні мережі та онлайн-платформи. Завдяки цим технологіям організатори культурних заходів можуть швидко інформувати аудиторію про події, накопичувати витрати на військові потреби та підтримувати конкретні військові батальйони.

Війна та переміщення людей змінили географію аудиторії багатьох івентів. Мистецькі заходи повинні бути адаптовані до нових аудиторій, у тому числі внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та іноземців. Це вимагає комунікації ініціатив більшою кількістю мов та більшої доступності культурних продуктів [13].

Одним із головних викликів є зменшення державного бюджету. Державні витрати перенаправляються на армію та соціальний захист. Організаторам культурних подій проводиться пошук інших джерел фінансування, таких як гранти та приватні інвестиції. Існують також питання безпеки, такі як заходи безпеки, брак та комунікації з аудиторією під час подій [1].

Є питання щодо етичності організації розважальних заходів під час війни, коли щодня гинуть люди. Організаторам необхідно знайти баланс між підтримкою івентів для українців та трагічними факторами.

Цифрові технології надають нові можливості для підтримки інноваційних моделей мистецької діяльності, таких як створення віртуальних музеїв, онлайн-

виставок та інтерактивних турів. Це уможлиблює збереження та популяризує культурну спадщину та робить її доступною для більшої кількості людей.

Інтернет та цифрові технології сприяють міжнародній співпраці у сфері культури. З'являється попит на представлення української культури за кордоном та створюються можливості для інтеграції українського мистецького сектору у світі культурні процеси [1].

Ці інновації та виклики показують, що цифрові технології революціонізують організацію культурних подій, надаючи нові форми, інтерактивність та доступність, водночас вимагаючи адаптації до нових умов та викликів.

Цифрові технології трансформують організацію арт-подій, відкриваючи нові можливості для їх проведення, промоції та взаємодії з аудиторією. Такі платформи, як Hopin, vFAIRS, Airmeet та LiveStorm, уможливлюють проведення віртуальних та гібридних культурних заходів, що поєднують онлайн та офлайн формати. Ці платформи забезпечують віртуальні сцени, бекстейдж, секційні засідання, елементи брендингу і навіть попередню підготовку онлайн [35, с. 46].

Віртуальні події були особливо популярними під час епідемії COVID-19 і залишаються актуальними сьогодні, оскільки вони можуть охопити ширшу аудиторію без географічних обмежень.

Інтерактивні технології можуть створювати інтерактивний досвід, який залучає глядачів до процесу створення та сприйняття мистецтва. Музеї та галереї інтегрують ці технології, щоб змінити спосіб взаємодії глядачів з експонатами. [37, с. 204].

Платформи для віртуальних конференцій, такі як LiveStorm, пропонують функції запитів і відповідей, голосування, емоцій, віртуальні дошки та інші інструменти для підвищення інтерактивності.

Цифрові технології полегшують комунікацію та просування культурних заходів через соціальні мережі та онлайн-платформи. Організатори можуть швидко інформувати аудиторію про події, збирати кошти на проекти та взаємодіяти з відвідувачами в режимі реального часу.

Інтерактивні елементи на сайті, такі як форми зворотного зв'язку, реєстраційні форми, онлайн-чати з менеджерами, форуми та блоги з функцією коментування, перетворюють звичайний сайт на комфортний майданчик для спілкування та швидкого вирішення нагальних питань відвідувачів шляхом перетворюючи його на платформу [35, с. 48].

Одним із головних викликів є зменшення державного фінансування. Організаторам івентів доводиться шукати альтернативні джерела фінансування, таких як гранти та приватні інвестиції. Існують також проблеми безпеки, такі як заходи безпеки під час подій та недостатня інформованість аудиторії про це.

Вони сприяють міжнародній співпраці, створюючи можливості для інтеграції українського культурного сектору у світові процеси.

Культурні інституції мають на меті трансформувати діяльність не лише транслуючи контент, а й створюючи його разом з користувачами. Це дозволяє забезпечити зворотній зв'язок із цифровою спільнотою, значно розширюючи можливості функціонування та організації закладів. Цінні інновації створюють культурні послуги більш доступними, інтерактивними та глобально розширеними, значно покращують досвід для ширшої аудиторії.

Український культурний фонд та інші організації активно впроваджують проекти оцифрування пам'яток нашої спадщини. Наприклад, платформа UNI.ua була створена для цифрової презентації української культурної спадщини, включаючи 3D-моделі та віртуальні тури. Це дозволяє зберегти і популяризувати її, зробивши доступнішою для широкої аудиторії [19, с. 31-32].

Оцифрування пам'яток культурної спадщини стало одним з найбільш актуальних напрямків роботи музейних, архівних та бібліотечних установ у всьому світі. У світлі швидкого розвитку цифрових технологій, цей процес не лише сприяє збереженню та документуванню культурних об'єктів, але й забезпечує їх доступність для широкої аудиторії. Нижче розглянемо ключові аспекти цих дій, їх переваги та виклики, а також технології, що використовуються у цьому процесі.

Це процес перетворення матеріальних об'єктів (фотографій, документів, артефактів) у цифровий формат. Надається можливість зберегти інформацію про ці об'єкти та забезпечити їх збереження на випадок фізичного руйнування або втрати. Культурна спадщина є свідченням історії, традицій та ідентичності націй, тому її збереження має велике значення не лише для дослідників, але й для майбутніх поколінь [5, с. 52].

Завдяки цифровим платформам та музейним веб-сайтам, широкий загал отримує доступ до культурних об'єктів, що, у свою чергу, стимулює інтерес до них. Це особливо актуально в умовах глобалізації, коли цінності стикаються один з одним, і поширення інформації стає надзвичайно важливим.

Збереження та захист пам'яток культурної спадщини забезпечує резервне копіювання даних, що захищає їх від фізичного знищення через природні катаклізми, пожежі або вандалізм. Це дозволяє тримати всі основні матеріали в електронному вигляді, що полегшує відновлення інформації [5, с. 53].

Можна доступно переглядати з будь-якої точки світу, що значно розширює аудиторію. Люди, які не мають змоги відвідати музеї чи архіви, отримують можливість ознайомитися з пам'ятками культурної спадщини онлайн.

Сучасні технології дозволяють створювати інтерактивні платформи, де користувачі можуть взаємодіяти з предметами, вивчаючи їх з різних кутів та отримуючи детальну інформацію. Це збагачує досвід споживання цінностей.

Оцифровані архіви та колекції сприяють науковим дослідженням. Доступ до великих обсягів даних дозволяє дослідникам проводити різноманітні аналізи, відслідковувати розвиток культурних явищ, що вкрай важливо в сучасному науковому світі [5, с. 50].

Кажучи про це, важливо також згадати про виклики, з якими стикаються спеціалісти в цій сфері. Перш за все, це питання фінансування робіт, що вимагає значних фінансових витрат на обладнання, програмне забезпечення, а також на навчання персоналу.

Крім того, існує проблема стандартизації цифрових форматів. Скільки б проектів не було реалізовано, їх результати можуть бути несумісні з іншими

системами або платформами, що ускладнює обмін даними між різними установами. Іншим важливим аспектом є питання прав власності на оцифровані матеріали. Це може стати предметом суперечок між музеями, архівами і приватними власниками.

Сучасні технології відіграють ключову роль у процесі оцифрування культурної спадщини. Розглянемо деякі з них:

3D-сканування – ця технологія дозволяє створювати тривимірні моделі об'єктів, що особливо корисно для архітектурних пам'яток і скульптур.

Фотограмметрія – метод, за якого кілька фотографій об'єкту обробляються для створення його цифрової моделі. Це актуально для тих, які складно оцифрувати традиційним способом.

Оптичне розпізнавання символів (OCR) – використовується для оцифрування текстових документів, що дає змогу автоматично перетворювати написаний текст в електронний формат.

Оцифрування пам'яток культурної спадщини – це невід'ємна частина сучасної практики збереження цінностей. В той же час, процес цей є складним і потребує комплексного підходу з боку фахівців. Потрібно знайти баланс між технологічними можливостями, фінансовими ресурсами та правовими аспектами для забезпечення доступності та збереження пам'яток [5, с. 49].

У червні 2019 року у Львові відбувся дискусійний форум «Синергія мистецтва, культури та технологій», який об'єднав фахівців із різних галузей для обговорення викликів та можливостей використання цифрових технологій у сфері культури. Форум допомагає формувати креативні міждисциплінарні та міжгалузеві команди, які генерують нові інноваційні рішення на стику мистецтва і технологій [20].

Інноваційні проекти у сфері образотворчого мистецтва включають використання 3D-сканування та друку для створення унікальних об'єктів. Ця технологія дозволить оновити старі наративи та візуальні символи, переосмислюючи в сучасному контексті.

У сучасному світі образотворче мистецтво переживає революційні зміни завдяки впровадженню новітніх технологій. Однією з найцікавіших тенденцій є використання 3D-сканування та друку, які відкривають нові горизонти для художників і дизайнерів. Розглянемо, як ці інноваційні технології впливають на створення унікальних мистецьких об'єктів, а також дослідимо їхній внесок у збереження культурної спадщини [19, с. 34].

3D-сканування – це процес, який дозволяє отримати тривимірну модель об'єкта шляхом збору даних про його форму та поверхню за допомогою спеціальних пристроїв. 3D-друк, в свою чергу, перетворює ці моделі на фізичні об'єкти, використовуючи різноманітні матеріали, від пластика до металів. Ці технології активно використовуються у багатьох сферах, включаючи промисловість, архітектуру та, звісно, образотворче мистецтво [42, с. 271-273].

Інтеграція 3D-сканування та друку в образотворче мистецтво дозволяє художникам створювати нові роботи, які раніше були б неможливими чи занадто трудомісткими. Наприклад, багато сучасних художників використовують 3D-сканування для створення цифрових реплік своїх улюблених об'єктів, які потім можна адаптувати та модифікувати для нових проектів.

Крім того, цей підхід дозволяє розширити межі традиційного мистецтва. Художники можуть комбінувати цифрові та матеріальні елементи, створюючи гібридні форми, які поєднують реальність із віртуальним світом. Такі проекти часто викликають інтерес публіки, адже вони демонструють можливості, які самі художники можуть досліджувати і відкривати [45, с. 103-105].

Одним із яскравих прикладів є проєкт «Розпізнавання Sculptures», створений художником, що працює на межі графічного дизайну та традиційного малярства. Використовуючи 3D-сканування, він створив цифрові моделі класичних скульптур, які потім були надруковані за допомогою 3D-принтера з новітніх композитних матеріалів. Цей проєкт підкреслює не лише технологічний прогрес, але й ставить питання про цінність оригіналу та репліки у світі мистецтва.

Ще один інноваційний проект, на який варто звернути увагу – це 3D-друк історичних артефактів. Багато музеїв вже долучилися до ініціатив, які передбачають створення точних копій історичних об'єктів. Такі репліки не лише зберігають культурну спадщину, але й дають можливість відвідувачам взаємодіяти з предметами, що в іншому випадку залишалися б під склом [42, с. 271-273].

Важливою перевагою технологій 3D-сканування та друку є можливість збереження пам'яток. З огляду на ризики, з якими стикаються історичні артефакти, їхнє відтворення стає необхідним кроком для охорони та популяризації культурних цінностей. Багато музеїв світу вже інтегрують 3D-технології у свої експозиції, створюючи віртуальні тури і дозволяючи доступ до колекцій, яких фізично неможливо торкнутися.

Незважаючи на всі переваги, використання 3D-сканування та друку в образотворчому мистецтві лише починається. Багато художників і кураторів тільки зараз починають усвідомлювати потенціал цих технологій. У найближчому майбутньому ми можемо очікувати нових досліджень, проектів і колаборацій, які повною мірою використовують інновації, щоб знову перевизначити наше уявлення про мистецтво [45, с. 103-105].

Інноваційні технології, зокрема 3D-сканування та друк, трансформують сферу образотворчого мистецтва, надаючи митцям нові інструменти для самовираження. Ці процеси не лише розширюють творчі можливості, але й стають потужним засобом збереження. Мистецька спільнота, використовуючи ці інструменти, має шанс не лише створювати нові форми, але й відкривати важливі дискусії навколо цінностей, репліки та оригіналу. У цілому, 3D-сканування та друк вже стали невід'ємною частиною сучасного образотворчого мистецтва, обіцяючи ентузіазм у нових, понад традиційних формах вираження.

У сучасному українському мистецтві активно використовують технології віртуальної реальності (VR) і розширеної реальності (AR). Ці технології дозволяють створювати інтерактивні виставки, віртуальні тури музеїв і галерей, а також нові форми мистецтва, які взаємодіють з глядачами на новому рівні [20].

Сучасний світ переживає революційні зміни завдяки розвитку нових технологій. Інтерактивні мистецтва, а також віртуальна (VR) і розширена реальність (AR) стали одними з найбільш обговорюваних тем у культурному середовищі. Ці технології не лише змінюють спосіб, яким ми сприймаємо мистецтво, але й надають нові можливості для створення і поширення творчих ідей. Далі ми розглянемо особливості інтерактивних мистецтв та їх зв'язок з віртуальною і розширеною реальністю, а також їх вплив на сучасну культуру.

Інтерактивні мистецтва включають в себе творіння, в яких глядачі активно беруть участь у процесі, стаючи не лише спостерігачами, а й співтворцями. Це може бути досягнуто завдяки використанню технологій, які дозволяють взаємодіяти з цифровим контентом, що створює новий рівень залученості. Приклади включають інсталяції, відеоігри, інтерактивні виставки та навіть модулі у художніх галереях, де відвідувачі можуть впливати на те, що вони бачать та як це сприймають.

Вони спонукають до нового способу мислення про творчість і сприйняття: глядачі стають активними учасниками, що дозволяє розширити межі традиційного мистецтва. Взаємодія з художніми об'єктами стає важливою частиною досвіду, а сам процес створення а стає колективним.

Віртуальна реальність – це технологія, що забезпечує занурення у штучно створений тривимірний простір, який користувач може досліджувати через спеціальне обладнання, таке як VR-окуляри. Віртуальна реальність відкриває нові горизонти для художників, пропонуючи їм можливість створювати повністю імерсивні світи, що існують лише у цифровій реальності [44].

Ця форма мистецтва дозволяє глибше досліджувати сприйняття простору і часу, оскільки користувач може вільно переміщатися в межах створених ландшафтів. Віртуальна реальність також стала важливим інструментом у навчанні та терапії, відкриваючи нові можливості для використання у соціальному контексті.

Художники, що працюють у VR, зазвичай намагаються впровадити емоції і личности у свої роботи. Наприклад, внутрішні переживання та особисті історії

можуть бути передані глядачеві через звуки, візуальні образи та анімацію, інтерактивність яких дозволяє користувачеві зануритися в різні рівні сприйняття [45, с. 101-102].

Розширена реальність – це технологія, яка додає цифрові елементи до реального світу, використовуючи камери та інші сенсори смартфонів або спеціальних пристроїв. AR дозволяє мистецтву взаємодіяти з повсякденним життям, перетворюючи звичні об'єкти та простори в унікальний художній досвід.

Використання розширеної реальності в мистецтві має величезний потенціал. Наприклад, кнопки на телефонах можуть активувати AR-елементи у музеях, які додають новий контекст до експонатів або навіть оживляють статуї та картини. Це створює можливості для інтерактивності та залучення молодшої аудиторії, яка часто віддає перевагу технологіям [44].

AR стимулює нові форми діалогу серед митців, глядачів та культурних установ, ставлячи питання про оригінальність і власність у мистецтві. Зокрема, дослідження того, як цифрові елементи можуть доповнювати або контекстуалізувати фізичні об'єкти, відкриває нові горизонти для сприйняття.

Інтерактивні мистецтва, а також VR і AR технології відкривають нові шляхи для творчості і вираження. Завдяки цим інноваціям, ми можемо спостерігати, як мистецтво взаємодіє з сучасними технологіями, що дозволяє розширювати межі нашого сприйняття та розуміння. Відповідно до цього розвитку, нові форми мистецтва можуть стати важливими інструментами для соціальних змін, освіти та індивідуального розвитку, поки ми продовжимо досліджувати безмежний світ інновацій [45, с. 101-102].

Україна активно бере участь у програмі «Креативна Європа», яка забезпечує підтримку в різних секторах творчості. Ця програма додатково інтегрує український культурний простір у загальноєвропейський контекст і реалізує спільні проекти між закладами України та ЄС [12].

Програма «Креативна Європа» є найбільшою ініціативою Європейського Союзу, яка спрямована на підтримку культури і креативних індустрій.

Започаткована в 2014 році, вона має на меті забезпечення фінансової і організаційної підтримки для митців, організацій та творчих проектів у Європі. В Україні участь у програмі «Креативна Європа» відкриває нові горизонти для розвитку культурної сфери, сприяючи інтеграції українських митців у європейський простір.

Однією з провідних цілей програми є сприяння міжнародній співпраці, що є надзвичайно важливим для України в умовах глобалізації та інтеграції до європейського культурного поля. Програма підтримує проекти в таких секторах, як театральне, музичне, візуальне, кіно та медіа, література та інші сфери мистецтва. Це створює можливості для українських митців не лише отримати фінансування для реалізації нових ідей, а й знайти партнерів за межами країни, що, в свою чергу, сприяє обміну досвідом, ідеями та практиками [19, с. 23-24].

Українські організації активніше залучаються до реалізації проектів за підтримки програми «Креативна Європа». Наприклад, завдяки сприянню програми, більше ніж 100 українських проектів отримали фінансування у період з 2014 по 2020 рік. Серед них такі ініціативи, як «Культура зустрічає регіони», яка реалізує культурні програми в малих містах, чи проекти, що сприяють розвитку кінематографу та анімації. Важливим кроком є також підтримка молодих українських митців через різноманітні резиденції та стажування, які дозволяють їм здобути цінний досвід і вдосконалити свої навички.

Проте, незважаючи на безумовні переваги, Україна також стикається з певними викликами на своєму шляху до активної участі в програмі. Серед основних проблем можна виділити недостатню обізнаність щодо можливостей програми серед митців та культурних діячів. Також існує потреба в підвищенні рівня підготовки профільних фахів [12]. Для цього всі працівники підписують посадові інструкції, і обов'язково проходять курси підвищення кваліфікацій (Дод. 6).

Ці приклади демонструють, як інновації трансформують мистецтво в Україні, роблячи його більш доступним, інтерактивним і сучасним.

Висновок до розділу 2

Мистецькі події відіграють важливу роль у культурному житті суспільства та забезпечують підтримку і просування національної ідентичності. Вони охоплюють широкий спектр заходів, включаючи фестивалі, вистави, концерти та театральні вистави, кожна з яких має свою функцію і вплив.

Інноваційні методології в організації івентів включають використання нових технологій, таких як мультимедіа, соціальні медіа та цифрові платформи. Ці підходи підвищують привабливість подій, оптимізують процес планування та проведення, а також забезпечують ефективну комунікацію з аудиторією. Інтерактивні елементи, такі як відеопроєкції, доповнені реальністю та 3D-моделюванням, дарують аудиторії нові враження.

Залучення громади до організації культурних подій є важливим аспектом сучасної практики. Партнерство між державними установами та громадськими організаціями забезпечує динамічний баланс у секторі, об'єднуючи ресурси та досвід різних сторін.

Теоретична основа інноваційного процесу в культурно-мистецькому секторі базується на кількох ключових аспектах: соціокультурні інновації, методологічний рівень, інструментально-теоретичний рівень, технічний рівень, інноваційна культура та управлінські аспекти. Ці аспекти є основою для практичної реалізації нових методологічних підходів і орієнтирів у цій інноваційній сфері.

Організація мистецьких подій є елементом суспільного культурного розвитку, який сприяє захисту спадщини, соціальної інтеграції та економічного розвитку. Інноваційні методології, соціокультурні інновації, управлінські стратегії та розбудова партнерства створюють сприятливе середовище для адаптації подій до сучасних запитів і потреб. Це забезпечує не тільки захист культурної спадщини, але й її динамічний розвиток і модернізацію.

РОЗДІЛ 3.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДОЛОГІЙ

3.1. Розробка стратегій впровадження інновацій

В сучасному динамічному світі, де технологічні зміни відбуваються з небаченою швидкістю, організації змушені адаптуватися до нових умов для забезпечення своєї конкурентоспроможності. Інноваційні методології стали наріжним каменем успіху для багатьох компаній, що прагнуть впроваджувати нові ідеї, підвищувати ефективність процесів і зменшувати ризики. В цьому розділі пропонуємо розглянути комплексний підхід до впровадження інноваційних методологій, аналізуючи основні етапи та рекомендації, які можуть допомогти організаціям забезпечити успішну інтеграцію інновацій у їхню діяльність.

Перший крок у впровадженні інноваційних методологій – це визначення чіткої стратегії. Організація повинна мати ясне уявлення про свої цілі, ресурси, наявні технології та потенційні ринки. Стратегічне планування включає аналіз конкурентного середовища, визначення сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз, що може допомогти в ідентифікації пріоритетних напрямків для інновацій [23].

Для забезпечення ефективного впровадження інноваційних методологій важливо створити культуру інновацій, яка заохочує співробітників до генерації нових ідей і експериментів. Це може бути досягнуто через впровадження програм розвитку, що підтримують креативність, а також через механізми винагороди за інноваційні пропозиції. Дослідження показують, що організації з проактивною культурою інновацій мають більший успіх у впровадженні нових технологій.

Успішне застосування інноваційних методологій можливе лише за умови активної участі всіх ключових стейкхолдерів. Включення керівництва, співробітників, постачальників, а також кінцевих споживачів у процес розробки нових ідей та рішень може сприяти більш глибокому розумінню потреб ринку та поліпшенню якості інновацій. Рекомендується організувати фокус-групи та воркшопи для генерації ідей і збору зворотного зв'язку [10, с. 22].

Технологічний прогрес відіграє ключову роль у створенні нововведень. Сучасні технології (такі як штучний інтелект, великі дані, ІКТ) можуть бути інтегровані в операційні процеси, щоб автоматизувати рутинні завдання, оптимізувати бізнес-процеси та покращувати прийняття рішень. Організації повинні інвестувати в новітні технології та забезпечити необхідну підготовку для своїх співробітників [23].

Впроваджуючи інновації, організаціям слід використовувати ефективні методології управління проектами, такі як Agile або Lean. Ці підходи дозволяють швидше реагувати на зміни, мінімізувати витрати та підвищувати продуктивність. Методології, що фокусуються на циклічному розвитку, можуть забезпечити безперервний процес вдосконалення продуктів і послуг.

Оцінка успішності впровадження інновацій є критично важливим етапом. Організації повинні розробити системи моніторингу, які дозволять оцінити результати після введення нових методів. Використання КРІ (індикаторів ефективності) допоможе виявити успіхи та можливі проблеми на ранніх етапах, що дозволить оперативно коригувати стратегії [10, с. 23].

Встановлення партнерських відносин може суттєво підвищити шанси на успіх впровадження інновацій. Співпраця з університетами, науковими установами та іншими підприємствами може надати доступ до нових технологій, ідей та ресурсів. Спільні дослідження та розробки можуть стати рушієм для нових концепцій і продуктів [23].

Впровадження інноваційних методологій є складним, але надзвичайно важливим процесом для будь-якої організації, що прагне до успіху у сучасному світі. Вжиття вищезазначених рекомендацій може допомогти не лише в

оптимізації процесів, але й у створенні конкурентних переваг. Успішне інтегрування нових ідей та технологій може стати тією основою, на якій організація побудує свою стратегію розвитку на найближчі роки.

Розробка стратегії культурного мистецтва та фестивальних інновацій є великим кроком на шляху інтеграції у сучасному, інтерактивному та глобальному контексті.

Перш ніж впроваджувати інновації, необхідно змінити цілі та завдання, які потрібно досягти. Це може включати покращення доступності, підвищення інтерактивності, розвиток нових мистецьких форматів, підвищення міжнародної видимості та інші аспекти [5, с. 49-51].

Стратегічне планування має важливе значення для забезпечення відповідності інновацій загальним культурним і мистецьким цілям.

Інтеграція технологій, інтерактивні системи та мультимедійні інсталяції, можуть значно підвищити досвід відвідувачів фестивалів та мистецьких подій. Наприклад, музеї можуть оцифровувати свої експонати і робити їх доступними онлайн.

На перетині технологій і творчості створені нові формати подій, такі як технологічні заходи, орієнтовані на науку та медіа. Виставки сучасності перетворюються на інтерактивні події, які поєднують мистецтво, науку та сучасні технології. Театральні вистави, що використовують механіку відеоігор, як, наприклад, лондонська компанія Punchdrunk (Дод. 7), виходять за межі однієї сцени [5, с. 46].

Такі фестивалі, як ГогольFest, пропонують міждисциплінарну програму та багато програм для імпровізації учасників і глядачів, перетворюючи окремі частини програми на хепенінги.

Не тільки в навчанні, але й у проведених фестивалях, де учасники можуть долучатися до творчих проєктів та майстер-класів.

Інноваційні технології сприяють міжнародній співпраці у сфері культури. Такі фестивалі, як «День мистецтва та перформанс» у Львові, об'єднують митців

з різних країн для обміну ідеями та техніками. Це ще більше інтегрує простір України в європейський контекст [38].

Глобальні виставки, такі як South By Southwest, демонструють передові дослідження в галузі доповненої реальності, музики, кіно та інтерактивних технологій, об'єднуючи найкращих представників індустрії.

Після фестивалів та мистецьких подій слід запровадити зворотний зв'язок із відвідувачами та оцінити результати. Це може допомогти у подальшому коригуванні інноваційних стратегій та підвищенні їхньої ефективності. Для збору цінної інформації про досвід відвідувачів можна використовувати інтерактивні інструменти, такі як опитування та анкетування [5, с. 51-52].

Аналіз даних про поведінку відвідувачів також можна використати для більш ефективного планування майбутніх заходів. Щоб інновація була успішною, необхідно організувати брифінги та семінари для учасників фестивалів та мистецьких подій. Так учасники краще досягнуть інноваційних підходів та сформулюють позитивне ставлення до змін у культурному середовищі.

Навчання учасників також має включати використання нових технологій та методів для ефективної участі у творчих проектах.

Ці стратегії максимізують успіх інновацій у сфері культури та фестивалів, покращують досвід відвідувачів, розвивають творчу індивідуальність учасників та підвищують міжнародну видимість простору України.

Технології доповненої та віртуальної реальності можуть створити інтерактивний і реалістичний досвід, в якому відвідувачі залучені до процесу створення і сприйняття мистецтва. Наприклад, відвідувачі можуть перенестися в минуле, опинитися в альтернативній реальності або побачити знайомі картини в тривимірному просторі [20].

Такі технології можна використовувати для віртуальних турів та інтерактивних інсталяцій на фестивалях, а також для участі у віртуальних перформансах. Вони також можуть бути використані для створення інсталяцій, скульптур та інших арт-об'єктів, які будуть розміщені на території фестивалю.

Дрони теж можна використовувати для створення авіашоу, зйомки фестивалів з висоти пташиного польоту та навіть інтерактивних інсталяцій.

Наприклад, Музей Купера-Г'ютта в Нью-Йорку використовує цифрову ручку, яка може надавати відвідувачам докладні описи експонатів і зберігати інформацію в пам'яті пристрою [5, с. 51].

Такі технології можна використовувати для створення інтерактивних виставкових просторів, де відвідувачі можуть активно взаємодіяти з експонатами.

Хмарні технології дозволяють популяризувати культурну спадщину, розміщуючи оцифровані книги, картини, предмети декору, старі фільми та іншу інформацію на віддалених серверах, до яких можна отримати доступ будь-хто у світі. Платформа візуалізації даних Power BI від Microsoft допомагає покращити поведінку відвідувачів і ефективніше планувати виставки та фінанси [20].

Використання комп'ютерних програм, інтерактивних дошок та мультимедійних інсталяцій, можуть зробити фестивалі більш інтерактивними та доступними. Інноваційні технології можуть допомогти збільшити творчу участь учасників, збільшити їхню внутрішню пам'ять та інтерес до мистецтва [5, с. 52].

Ці технології можна використовувати для створення інтерактивних проектів, воркшопів та освітніх програм під час мистецького фестивалю.

Технології перетворюють мистецький фестиваль на сучасну, інтерактивну та інноваційну подію, залучаючи ширшу аудиторію та забезпечуючи новий рівень взаємодії між громадськістю.

У Чернівцях активісти з «Лабораторії культури» перенесли картину Миколи Глуценка «Сінокіс» у віртуальну реальність (Дод. 8). Відвідувачі музею можуть не лише побачити оригінальну картину, а й зануритися в неї, проходячи повз коней, жінок, які загрибають сіно, і скирдують його у копи. Це створює новий досвід перегляду мистецтва [22].

В цьому жє місті діджитал-мисткиня Віра Дегтярьова створила ефект у доповненої реальності для портрета-екслібриса буковинського письменника Сидора Воробкевича. Відвідувачі можуть побачити цей ефект через камеру

смартфона в соціальних мережах. Це дозволяє оживити історичні експонати і зробити їх більш доступними та інтерактивними [22]. Подібні проєкти демонструють, як VR може перетворити традиційні музейні експозиції в інтерактивне та імерсивне середовище.

Такі проєкти показують, як можна використати доповнену реальність для відтворення історичних експонатів і створення нових форм мистецької взаємодії.

Музеї по всьому світу оцифровують свої експонати, і роблять їх доступними для онлайн-перегляду. Наприклад, музей Купера-Хьютта в Нью-Йорку надає відвідувачам цифрові ручки, якими можна отримати детальний опис експонатів і зберегти інформацію в пам'яті пристрою. Це покращує доступність людей до світового мистецтва та дозволяє відвідувати музеї онлайн [24].

Віртуальні тури по музеям і галереям стають дедалі популярнішими, дозволяючи людям по всьому світу відвідувати культурні установи без фізичної присутності.

Безпілотники (дрони) стають інструментом для створення сучасного мистецтва. Колектив IOCOSE зображує життя військових дронів під час мирного часу через фотографії, а Ars Electronica Futurelab використовує дрони для створення тривимірних фігур із використанням знімків з довгою експозицією. Це відкриває нові можливості для мистецьких експериментів і самовираження [41].

Дрони можна використати для авіашоу шоу, фотографування фестивалів з висоти пташиного польоту і навіть для створення інтерактивних інсталяцій.

На перетині технологій і творчості створюються нові і формати подій, такі як технологічні хепенінги зосереджені на науці і медіа. Виставки сучасного мистецтва перетворюються в інтерактивні заходи, що поєднують науку та сучасні технологічні галузі. Театральні вистави виходять за межі однієї сцени, використовуючи відеоігри та механізми інтерактивних технологій.

Ці формати створюють нові рівні взаємодії між мистецтвом і публікою, роблячи досвід більш захоплюючим та інтерактивним. Інновації можуть трансформувати культурні інституції, створюючи їх більш інтерактивними, доступними та інноваційними.

Фестиваль «Різні разом» пропонує освітні програми для дітей і підлітків, які включають інтерактивні заняття, ігри та майстер-класи [41].

Це підходить для розвитку творчих здібностей учасників і створення нових форм творчої взаємодії. Інновації перетворюють традиційні мистецькі фестивалі в сучасні, інтерактивні та інноваційні події, які приваблюють ширшу аудиторію і забезпечують новий рівень взаємодії між мистецтвом і публікою. Ці технології створюють інтерактивні виставкові простори, де відвідувачі можуть активно взаємодіяти з експонатами.

Алгоритмічне або генеративне мистецтво – це використання комп'ютерних програм для створення творів. Художники створюють правила та параметри алгоритмів, які, в свою чергу, генерують видимі елементи, такі як зображення та скульптури. Ці тенденції трансформують світ мистецтва, розширюючи межі творчості та досліджуючи співпрацю між людиною та машиною [37, с. 205].

Ці напрямки художньої творчості стають більш доступними і відкривають нові горизонти художнього вираження в цифрову епоху.

Під впливом нових технологій виникло явище, відоме як цифрове мистецтво, яке тісно пов'язане з цифровим середовищем. Цифрове мистецтво включає в себе такі напрямки, як цифрове, крипто, та не взаємозамінні токени (NFT), які дозволяють художникам створювати унікальні цифрові витвори мистецтва та продавати їх як криптовалюту.

NFT відкривають нові можливості для володіння та колекціонування творів мистецтва, а також забезпечують прозорість і безпеку транзакцій.

Біоарт та біотехнології трансформують світ мистецтва та відкривають нові горизонти для художнього самовираження. Ці напрямки поєднують біологічні процеси та технології для створення унікальних проектів, які кидають виклик традиційним уявленням про мистецтво [37, с. 206]. Воно працює з живими організмами, тканинами та біологічними матеріалами.

Ці інноваційні форми демонструють, як сучасні технології розширюють межі творчості, роблячи мистецтво більш інтерактивним і доступним та відкриваючи нові можливості для художнього вираження.

3.2. Рекомендації для організаторів культурних заходів та прогнози щодо їх майбутнього в Україні

В умовах сучасного розвитку України культурна діяльність стає невід'ємною частиною суспільного життя. Вони відіграють важливу роль у формуванні ідентичності, сприяють соціальній інтеграції, розвитку творчих індустрій, а також надають можливість для обміну досвідом та ідеями між різними громадами. Проте організація культурних заходів вимагає ретельного планування та врахування безлічі факторів, які можуть вплинути на їх успішність. У цьому розділі ми розглянемо основні рекомендації для організаторів мистецьких подій в Україні, а також прогнози щодо їх майбутнього.

Перш ніж розпочати організаційний процес, необхідно чітко визначити цілі заходу та цільову аудиторію. Це допоможе спрямувати зусилля на досягнення конкретних результатів, таких як популяризація культури, залучення нових аудиторій, або підтримка місцевих талантів. Гарною практикою є проведення соціологічних досліджень для виявлення інтересів потенційних учасників та відвідувачів [31, с. 144].

Ефективне планування є основою успішного заходу. Організатори повинні розробити детальний план дій, який включає всі етапи підготовки, маркетингові стратегії та логістику. Важливим аспектом є створення реалістичного бюджету, що включає всі витрати, від оренди приміщення до гонорарів артистів. Також варто передбачити резервний фонд для непередбачених витрат.

Співпраця з місцевими підприємствами, культурними установами та медіа є важливим чинником успіху івенту. Партнери можуть надати необхідні ресурси та підтримку, яка полегшить організаційні процеси. Крім того, залучення партнерів може суттєво збільшити аудиторію завдяки спільній промоції заходу.

В умовах глобалізації та швидкого розвитку технологій організаторам слід активно використовувати цифрові інструменти для просування своїх подій. Створення веб-сайтів, активність у соціальних мережах, онлайн-реклама – це все елементи, які можуть значно підвищити видимість заходу та його привабливість для аудиторії [6, с. 230-231].

Організатори повинні бути готові до непередбачених ситуацій, які можуть вплинути на проведення подій, таких як погодні умови або зміна епідемічної ситуації. Розробка плану «В» та врахування можливих ризиків допоможе зменшити негативні наслідки і зберегти репутацію організації.

Культурні заходи можуть носити локальний характер, тому важливо залучати місцеву громаду до процесу організації. Проведення фінансових, творчих або організаційних зборів з жителями може призвести до появи нових ідей і інновацій, що, в свою чергу, позитивно вплине на атмосферу івенту та створить відчуття залученості [33, с. 21].

На основі поточних тенденцій можна зробити певні прогнози щодо розвитку культурних заходів в Україні. Оскільки українська індустрія продовжує розвиватися, можна очікувати збільшення кількості івентів, які сприятимуть залученню іноземних туристів і розвитку місцевих економік. Підтримка з боку держави, а також інвестування в культурні проекти, можуть позитивно вплинути на цей процес.

Враховуючи глобальні тенденції, українські організатори культурних заходів можуть експериментувати з формами, стилями та жанрами мистецтва. Це може включати театральні вистави, музичні фестивалі, мультимедійні проекти та інтерактивні перформанси, що стосуються соціальних тем і актуальних проблем [9, с. 71-72].

Наживо чи в онлайн форматах, мистецькі події можуть стати платформою для міжнародного співробітництва. Залучення іноземних митців та співпраця з міжнародними організаціями сприятиме обміну досвідом та ресурсами.

Організаторам варто включати у свої програми інтерактивні заняття та воркшопи, щоб дати учасникам можливість не тільки оцінити мистецтво, але й

долучитися до його створення. Фестиваль «Різні разом», який проходить у Мистецькому Арсеналі Києва, пропонує освітню програму для дітей та підлітків, яка включає інтерактивні заняття, ігри та майстер-класи (Дод. 9). Це підходить для розвитку креативності учасників та створення нових форм творчої взаємодії [31, с. 145].

Організаторам заходів варто шукати міжнародну співпрацю, щоб зробити українську культуру доступнішою для світу. Український національний розвідувальний ринок UNI.ua за допомогою цифрових технологій може допомогти зробити їх доступними у світі [19, с. 35-36].

Міжнародна співпраця надає нові можливості для обміну ідеями, технологіями та ресурсами. Ці рекомендації та прогнози допоможуть українським організаторам створювати сучасні, інтерактивні та інноваційні дії, які відповідають сучасним викликам та можливостям.

Культурні заходи в Україні відіграють важливу роль у розвитку суспільства, сприяючи збагаченню середовища, зміцненню соціальних зв'язків та популяризації української ідентичності. Проте, попри їх значущість, організатори стикаються з рядом викликів, які можуть ускладнити їх реалізацію. Далі розглянемо основні проблеми, що виникають у процесі організації мистецьких заходів в Україні, намагаючись дати всебічний огляд ситуації на основі наукових досліджень та аналізів.

Однією з найзначніших проблем, з якою стикаються організатори, є недостатнє фінансування. В Україні бюджет на культуру традиційно є обмеженим, що обумовлює необхідність шукати альтернативні джерела для фінансування проєктів. Згідно з дослідженням, лише близько 30% культурних подій можуть покривати свої витрати за рахунок державних коштів [8, с. 45-47]. Багато організаторів змушені покладатися на спонсорів, квиткову виручку та меценатів, що не завжди гарантує стабільність і успішність проєкту.

Логістика є ще однією серйозною перешкодою в організації мистецтва. В Україні часто виникають проблеми з доступністю місць проведення, транспортними засобами та розміщенням учасників. За даними дослідження,

багато об'єктів інфраструктури, призначених для проведення культурних заходів, потребують капітального ремонту або модернізації, що ускладнює їх використання [31, с. 140]. Крім того, недостатня кількість кваліфікованих фахівців у сфері управління призводить до труднощів у плануванні та реалізації подій.

Залучення аудиторії до культурних арт-подій є важливим аспектом, з яким також стикаються організатори. В Україні низький рівень культури відвідування подій, який, згідно з даними Національного інституту стратегічних досліджень, становить менше 20% від загальної чисельності населення. Ця тенденція пояснюється багатьма факторами, такими як відсутність інформаційної кампанії, недостатня реклама, а також загальний економічний стан населення. Багато людей вважають культурні заходи розкішшю, доступною лише для заможних верств населення [6, с. 235].

Ще один виклик, що стоїть перед організаторами культурних івентів в Україні, це законодавчі та адміністративні бар'єри. Процедури отримання дозволів, ліцензій та погоджень можуть бути складними та витратними, створюючи додаткові перешкоди для організації подій. Дослідження підтверджують, що складні бюрократичні процедури знижують зацікавленість у проведенні культурних заходів серед потенційних організаторів [28, с. 59].

Отже, організатори культурних подій в Україні стикаються з багатьма викликами, які вимагають комплексного підходу для їх подолання. Від фінансування і логістики до залучення публіки та подолання адміністративних бар'єрів – кожен з цих аспектів потребує уваги та вдосконалення. Для зміцнення культурного життя країни необхідно створити умови, які сприятимуть розвитку ініціатив, з тим щоб вони стали доступнішими та популярнішими серед населення.

Організатори культурних заходів в Україні стикаються з низкою серйозних викликів, особливо в нинішніх політичних та економічних умовах.

Війна суттєво обмежила роботу організаторів арт-мистецтв, особливо через комендантську годину та необхідність враховувати заходи безпеки.

Наприклад, організатори починають просувати денні формати вечірок, оскільки нічні вечірки вже неможливі [13]. Тому формат цих подій має бути адаптований до нової ситуації.

Український сектор стикається із значними скороченнями в державному бюджеті, оскільки бюджетні кошти перенаправляються на підтримку армії та соціальне забезпечення. Як наслідок, державні заклади культури знають серйозних фінансових труднощів.

Вони змушені шукати альтернативні джерела фінансування, такі як грантові програми та приватні інвестиції.

У воєнний час, коли щодня гинуть люди, постає питання про етичність організації розважальних культурних заходів. Організатори повинні збалансувати їх характер, спрямованих на підтримку українців, з необхідністю уникнення приниження жертв війни.

Це вимагає ретельного планування та комунікації з аудиторією у щодо контексту та призначення цих подій.

Зростаючий попит на представлення сучасної української культури за кордоном відкриває нові можливості для цього сектору. Однак це також вимагає синхронізації та розробки спільного вектору для ефективної комунікації про сучасність [13].

Такі організації, як Український інститут та Український культурний фонд, займають важливу роль у підтримці цих зусиль.

Цей сектор стикається з відтоком кадрів через мобілізацію, вимушену міграцію та низьку заробітну плату. Як наслідок, менеджери державних інституцій стикаються з новими викликами щодо швидкої адаптації та набуття нових навичок.

Підтримка персоналу та розвиток їхнього потенціалу є важливим для збереження професіоналізму в секторі.

Розвиток цифрової грамотності в мистецтві обмежується браком ресурсів, високою вартістю сучасного обладнання та програмного забезпечення, а також

відсутністю належної підготовки фахівців. Це призвело до обмеженого розвитку цифрових технологій [37, с. 207].

Повоєнний період свідчить про необхідність децентралізованих мережевих організацій культурних ініціатив. Оскільки ієрархічні структури виявилися нетривкими, бажаним результатом є мережева організація, яка може діяти гнучко та ефективно. Це робить галузь більш адаптивною і здатною швидко реагувати на зміни.

Для того, щоб підтримувати та розвивати культурну діяльність в Україні, необхідно, щоб українські організатори продемонстрували високий рівень адаптивності, креативності та реакції на виклики.

Культура є однією з основоположних складових національної ідентичності та соціального розвитку країни. В Україні, де пам'ятка багатогранна і різноманітна, державна підтримка культурних проектів є надзвичайно важливою для збереження і розвитку цього надбання. У цьому розділі буде розглянуто основні механізми, які використовує українська держава для підтримки культурних проектів, а також роль громадських організацій та міжнародних партнерів у цьому процесі.

Одним з основних інструментів підтримки є фінансування проектів через державний бюджет. Міністерство культури та інформаційної політики України відповідає за розробку та реалізацію політики, а також за розподіл бюджетних коштів на підтримку культурних ініціатив. Важливу роль відіграє програма «Субвенції на розвиток культури», у рамках якої проводяться конкурси на отримання коштів для реалізації проектів у цій сфері. Згідно з даними Міністерства, у 2022 році було виділено понад 300 мільйонів гривень на реалізацію ініціатив у сфері розвитку [1].

Крім фінансової підтримки, держава також реалізує низку національних програм, які сприяють розвитку культурних проектів. Наприклад, програма «Культурна столиця України» має на меті підвищення рівня культурної активності міст та регіонів. Ця програма включає в себе організацію івентів,

фестивалів, виставок та інших заходів, що сприяють інтеграції традицій у сучасний контекст.

Окрім національних ініціатив, Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО, щоб забезпечити підтримку культурних проектів. Ця співпраця дала можливість реалізувати ряд програм, направлених на збереження нематеріальної культурної спадщини, а також на підтримку професійних майстрів у різних сферах культури. Наприклад, проект «Креативна Європа» надає фінансову підтримку творчим ініціативам, що реалізуються в Україні та дозволяє їм отримувати доступ до міжнародних ресурсів [12].

Держава також підтримує локальні культурні проекти, направлені на розвиток регіональності. За останні роки з'явилась низка ініціатив, що реалізуються на місцевому рівні, включаючи розвиток місцевих культурних спільнот, проведення конкурсів та фестивалів. Наприклад, програма «Розвиток місцевого самоврядування» передбачає фінансування проектів, які сприяють збереженню пам'яток міст і сіл [31, с. 147].

Заходи з підтримки культурних проектів також включають інформаційні кампанії, що здійснюються через державні медіа. Це сприяє підвищенню обізнаності населення про мистецькі події, ініціативи та можливості отримання фінансування. Державні ЗМІ виконують важливу роль у популяризації культурних проектів, сприяючи їх легітимізації та залученню нових учасників.

Таким чином, їх підтримка в Україні реалізується через комплексний підхід, що включає фінансування, реалізацію програм національного масштабу, співпрацю з міжнародними організаціями та підтримку локальних ініціатив. Значення культурних проектів для соціального та економічного розвитку країни не може бути недооцінено, адже саме вони формують національну ідентичність та підвищують конкурентоспроможність країни в глобальному контексті.

Українська держава активно підтримує культурні проекти через різні програми, фонди та інституції, надаючи кошти, ресурси та правове поле для їх реалізації.

УКФ має кілька грантових програм, спрямованих на розвиток культури, мистецтва та креативних індустрій. Серед програм УКФ – культурний спротив російській агресії та підтримка українського, захист культурної спадщини та підтримка проектів, які сприяють міжнародній промоції України [39]. Він також фокусується на відновленні українських митців та інституцій у післявоєнний період.

Рамкова програма Європейського Союзу «Креативна Європа» надає значну підтримку культурному, креативному та аудіовізуальному сектору України. Програма складається з трьох основних компонентів: мобільність та професійний обмін, діалог та співпраця, а також інформаційні та координаційні центри. Ці компоненти підтримують індивідуальні подорожі, міжнародну співпрацю, розвиток культурної інфраструктури та мистецькі резиденції [8, с. 48-50].

Це дозволяє українським митцям обмінюватися досвідом з європейськими митцями та отримувати фінансування для своїх проектів.

ЮНЕСКО активно підтримує українські культурні проекти через програму Connection UA, що реалізується Музеєм сучасного мистецтва та Українським мистецьким надзвичайним фондом. У 2024 році ЮНЕСКО профінансує 14 українських проектів, які перемогли у відкритих конкурсах програми. Загальна сума підтримки становить 140000 доларів США, які надійдуть з бюджетів Надзвичайного фонду культурної спадщини ЮНЕСКО та Програми ЮНЕСКО-Ашберг для митців та культурних стейкхолдерів [39].

Ці проекти включають низку мистецьких ініціатив, таких як створення спільноти навколо спадщини Поліни Райко, геоісторичної опери про гуманітарну кризу та підтримку молодих фотографів.

Дім Європи також надає гранти професіоналам у сфері культурних та креативних індустрій, освіти, охорони здоров'я, медіа, соціального підприємництва та молодіжних ініціатив. Ці гранти підтримують різноманітні проекти, які сприяють розвитку креативного сектору України [8, с. 51-52].

Це забезпечує розвиток та інновації в культурному секторі. Ці ініціативи свідчать про те, що держава активно підтримує такі проекти в Україні та надає необхідні ресурси, фінансування та законодавчу базу для їхнього успіху.

Культура є невід'ємною складовою ідентичності будь-якої нації. А в Україні, з її багатим історичним спадком, національними традиціями та сучасними тенденціями, розвиток культурних заходів відіграє ключову роль у формуванні суспільної свідомості та відновленні національної єдності. У контексті або в умовах політичних, економічних та соціальних викликів, що стоять перед Україною, прогноз розвитку подій на найближчі роки є важливим і актуальним питанням.

Однією з основних тенденцій розвитку культурних арт-івентів в Україні є зростаюча популярність фестивалів, які стають важливими платформами для презентації музики, мистецтва і гастрономії. Культурні фестивалі, такі як «Країна мрій», «Atlas Weekend», «Molodist», «ГогольFest» та багато інших, привертають увагу міжнародної аудиторії, що сприяє популяризації України на світовій арені. Згідно з дослідженням А. Шарапова «Світові фестивалі як платформи для міжнародної культурної співпраці», до 2025 року в Україні планується проведення понад 50 нових фестивалів, що свідчить про зростання інтересу до культурних ініціатив [38].

Крім того, важливими інститутами є обласні та міські управління культури, які підтримуються на місцевому рівні, реалізуючи проекти, що відповідають специфічним потребам громад. Вони беруть участь у проведенні фестивалів, виставок, конкурсів, що сприяють виявленню та розвитку молодих талантів.

Серед ключових гравців у сфері підтримки культурних інновацій виступають неприбуткові організації. Наприклад, «Арт-піксель» та «Арт-завод Платформа» активно підтримують молодих художників, організують резиденції, виставки та фестивалі, що дозволяє молодим митцям демонструвати свої роботи та отримувати доступ до ресурсів і контактів у культурному середовищі [2].

Також варто виокремити діяльність таких організацій, як «Культурний проект» та «Інститут розвитку регіональної економіки», які реалізують програми підтримки інновацій в регіонах. Вони займаються розробкою проектів, які підтримують місцеву культуру, в тому числі через створення інноваційних просторів, де молоді митці можуть втілювати свої ідеї [15].

На міжнародному рівні діячі культури можуть отримати фінансову допомогу за рахунок грантових програм, таких як «Креативна Європа», що під патронатами Європейського Союзу. Ця програма надає фінансування проектам, які сприяють співпраці між країнами-учасницями. В Україні проекти, реалізовані за підтримки «Креативної Європи», охоплюють широкий спектр секторів: театри, культурні події, креативні індустрії [12].

Програму підтримки культурних проектів також має і Посольство Франції в Україні, яке фінансує ці ініціативи, що сприяють українсько-французьким зв'язкам. Паралельно посольства інших країн активно співпрацюють з українськими митцями, пропонуючи гранти, резиденції, навчальні програми [16].

Актуалізація культурних інновацій в Україні є спільною справою багатьох організацій та установ, як на державному, так і на міжнародному рівні. Підтримка проектів, втілення нових ідей та ініціатив можливі лише завдяки спільній праці державних структур, неприбуткових організацій та міжнародних партнерів. Ця система взаємодії не тільки сприяє розвитку культури в Україні, але й допомагає інтегрувати її у світовому контексті.

3.3. Перспективи застосування інновацій у культурній політиці України

В умовах сучасної глобалізації та швидкого технологічного розвитку культурна політика стає одним з ключових аспектів державного управління. В Україні це питання набуває особливої актуальності, оскільки країна перебуває на етапі трансформації та адаптації до нових реалій сучасного світу. Інновації в культурній політиці можуть стати потужним інструментом для вирішення

численних викликів, які постають перед українським суспільством, забезпечуючи не лише розвиток національної ідентичності, але й інтеграцію України в міжнародний контекст.

Серед основних викликів, з якими стикається культурна політика України, можна виділити забезпечення рівного доступу до ресурсів, збереження спадщини, розвиток інфраструктури, а також підтримку творчих індустрій. Зокрема, складна соціально-економічна ситуація, конфлікт на сході країни та обмеження, пов'язані з пандемією COVID-19, суттєво вплинули на культурну діяльність. У цьому контексті запровадження інноваційних підходів має стати пріоритетом для національної політики [3, с. 48-50].

Інноваціями в культурній політиці можна вважати нові технології, методи управління, моделі фінансування та залучення громадськості до цих процесів.

Запровадження цифрових технологій у даній сфері є одним з найперспективніших напрямків. Цифрові платформи дозволяють зберігати та популяризувати культурну спадщину, забезпечувати доступ до їх ресурсів. Наприклад, проекти оцифрування музеїв та архівів давно стали світовою практикою. В Україні вже реалізуються подібні ініціативи, такі як «Доступ до культурної спадщини», що дозволяє широкій аудиторії познайомитися з українською культурою [5, с. 52].

В умовах обмежених державних фінансів важливо знайти нові моделі фінансування цих проектів. Одним із підходів може бути залучення приватного сектора через механізми партнерства, а також краудфандинг. Наприклад, успішні кейси краудфандингових платформ, таких як «Миколаїв. Гід» або «Natsionalniy Uroven», доводять життєздатність такої моделі для людей, які прагнуть підтримувати культурні ініціативи.

Залучення громадськості до політики є важливим аспектом, що дозволяє формувати інклюзивну практику. Ініціативи, які сприяють активній участі населення в культурному житті, можуть зміцнити соціальну єдність і підвищити зацікавленість громадян до цих подій. Приклади таких проектів можуть бути в сфері урбаністичних фестивалів або громадських виставок [8, с. 52-54].

Культурна політика України також може виграти від інтеграції з іншими секторами, такими як освіта, наука та бізнес. Кроссекторальні проекти, що поєднують культуру і технології, можуть створити нові можливості для розвитку креативних індустрій. Співпраця між університетами, державними установами і приватними підприємствами в цій сфері може привести до нових, інноваційних форм культурної продукції та обслуговування [36, с. 11].

Отже, перспективи застосування інновацій у культурній політиці України є доволі обнадійливими. Впровадження цифрових технологій, нових фінансових моделей, активна участь громадськості та кросекторні ініціативи можуть створити потужне підґрунтя для розвитку культури в Україні. Для досягнення цих цілей необхідно провести комплексну реформу, що включатиме підтримку таких проектів на всіх рівнях. Тільки так можна забезпечити стійкий розвиток культурної сфери, яка є важливим елементом національного розвитку.

Перспективи інновацій в українській культурній політиці є водночас обнадійливими і складними, зважаючи на сучасні тенденції та ініціативи в цій сфері. Зміцнення культурного потенціалу сприяє підвищенню інвестиційної привабливості України та закладає основу для стабільного економічного розвитку. Це особливо важливо в контексті інтеграції простору України в загальноєвропейський ландшафт [1].

Міністерству культури України необхідно підготувати комплексний програмний документ щодо оптимальної моделі розвитку культури, в якому розраховуються стратегічні цілі національної інноваційної політики.

Держава повинна надавати фінансову підтримку інноваційним проектам у цій сфері. Наприклад, Український культурний фонд надає гранти на культуру та креативну індустрію, зосереджуючись на розвитку розмаїття та інтеграції української культури у світовий простір [20]. Такі програми, як «Креативна Європа» та проекти ЮНЕСКО, також надають значну фінансову підтримку культурному сектору України.

Інноваційні культурно-дозвіллі системи – це творчі коаліції установ, закладів та організацій, які сприяють розвитку широкого спектру видів і форм

культурно-дозвіллевої діяльності. Ці системи являють собою модель соціальної модернізації дозвілля, засновану на принципах інноваційності та ефективності [20].

Такі проекти, як «Створення культурного капіталу» Ради Європи, передбачають міжсекторальне співробітництво у формуванні стратегій регіонального розвитку, включаючи використання культурних ресурсів для регіонального економічного розвитку.

Використання цифрових технологій відкриває нові можливості для просування культури в Україні. Маркетплейс «Український національний інтелект» UNI.ua був створений для того, щоб українська культура та мистецтво були доступними не лише в Україні, а й у всьому світі за допомогою цифрових технологій.

Цифрова платформа дозволяє оцифровувати пам'ятки, створювати віртуальні тури та надавати онлайн-доступ до культурних ресурсів.

Міжнародне співробітництво відіграє важливу роль у розвитку культурної політики України. Проект Ради Європи «Створення культурної столиці» передбачає створення маршрутів в Україні та дозволяє брати участь у програмі Ради Європи «Культурні маршрути» [40].

Електронний культурний портал об'єднує мережу партнерських європейських громад країн і став ефективним інструментом для реалізації цієї програми в Україні.

Ці перспективи та ініціативи свідчать про те, що інноваційний розвиток культури в Україні має великий потенціал для стабільного економічного зростання, інтеграції та інвестиційної привабливості.

У сучасному суспільстві, зокрема в Україні, інновації в сфері культури відіграють важливу роль у розвитку національної ідентичності, економіки та соціальної інтеграції. Державна підтримка інновацій у цій сфері є необхідною умовою для забезпечення динамічного розвитку культурних інститутів, стимулювання творчості та залучення капіталу в цю галузь. У цьому контексті

важливо розглянути конкретні заходи, які пропонуються для підтримки інновацій в цій сфері.

Одним із найважливіших аспектів державної підтримки є фінансування культурних проектів. З метою стимулювання інновацій уряд може створювати спеціальні фонди, які надають гранти та субсидії на реалізацію проектів у цій сфері. Такі фінансові інструменти дозволяють малим і середнім підприємствам, а також митцям втілювати у життя свої ідеї, що сприяє розвитку культурних інновацій. Наприклад, у 2017 році в Україні була започаткована програма «Культура+», метою якої є підтримка інновацій в регіонах через фінансування проектів, що відповідають місцевій специфіці [19, с. 25-26].

Державна підтримка також може бути спрямована на освітні програми, що сприяють розвитку навичок та знань у сфері культурних інновацій. Проведення тренінгів, семінарів і курсів для менеджерів, митців та підприємців дозволяє формувати нові компетенції та знайомити учасників з актуальними глобальними тенденціями. Програма «Creative Europe», реалізована ЄС, є яскравим прикладом розвитку крос-культурних навичок через спільні проекти та обмін досвідом [21, с. 45-50].

Державна підтримка інновацій може включати в себе створення культурних інкубаторів і креативних просторів, які забезпечують підтримку та ресурси для молодих талантів. Ці простори сприяють не лише креативності, а й соціальній відповідальності, об'єднуючи людей навколо спільних проектів. Наприклад, у Києві реалізовано кілька ініціатив, які підтримують молодих художників і митців, пропонуючи їм простір для роботи, організації експозицій та проведення заходів [36, с. 12].

Стимулювання партнерства між державою, культурними інститутами та бізнесом – ще один важливий напрямок. Держава може запроваджувати податкові пільги для компаній, що підтримують проекти або інвестують у культурну інфраструктуру. Це може включати механізми публічно-приватного партнерства, які заохочують бізнес до інвестицій у культурні ініціативи. У

країнах Європи такі заходи вже демонструють позитивні результати, а в Україні реалізація таких ініціатив тільки починає набирати популярності [14].

Державна підтримка інновацій у сфері культури також передбачає розвиток міжнародної співпраці. Участь у міжнародних проектах, виставках, фестивалях та програмах обміну дозволяє українським митцям представити свій досвід на світових майданчиках. Крім того, це відкрите вікно для отримання нових знань, ідей та культурних впливів, які можуть бути адаптовані та впроваджені в Україні. Програми, такі як «Нова Європа», сприяють активізації міжнародних контактів [32, с. 15-16].

Отже, державна підтримка інновацій у сфері культури в Україні потребує комплексного підходу, що включає фінансування, освітні програми, створення креативних просторів, партнерство з бізнесом та міжнародну співпрацю. Реалізація цих заходів не лише сприятиме розвитку інновацій, але й забезпечить підвищення загального рівня інвестицій у галузь, тим самим зміцнюючи національну ідентичність та соціальну єдність в країні.

В умовах глобалізації та зростаючої конкуренції між країнами за інвестиційні ресурси, Україна стикається з необхідністю формування своєї привабливості на міжнародній арені. Важливою складовою цього процесу є культурний потенціал країни, який може суттєво вплинути на рішення інвесторів. Зміцнення потенціалу України є одним із шляхів поліпшення її інвестиційного клімату та забезпечення сталого економічного розвитку.

Потенціал України включає в себе не лише історичні традиції, а й сучасні культурні досягнення, які формують імідж держави. За словами О. Бондаренка «культурний капітал є однією з основ, на яких базується економічний розвиток країни» [3, с. 45-46]. Постійні інвестування в культуру можуть призвести до підвищення рівня життя, покращення соціальних умов і збільшення туризму, що в свою чергу привертає більше іноземних інвесторів.

Одним із важливих аспектів є розвиток креативних індустрій, які складають значну частину сучасної економіки. За даними звіту ЮНЕСКО, креативні індустрії можуть стати важливим фактором економічного зростання,

оскільки вони забезпечують нові робочі місця, зменшують безробіття та притягують інвестиції в інноваційні сфери [39]. В Україні, де насичене культурне життя, зростає необхідність в активному розвитку цих індустрій, зокрема в сферах дизайну, медіа, мистецтва та інформаційних технологій.

Інвестори, як правило, оцінюють не лише економічні показники, але й культурні аспекти держави, в яку планують інвестувати. Вони враховують наявність національної спадщини, якість освітніх установ, доступність ресурсів та можливості для соціальної відповідальності бізнесу.

Зокрема, публікація всесвітньої організації «The World Economic Forum» стверджує, що країни з розвинутою культурною інфраструктурою мають вищі рейтинги інвестиційної привабливості [43]. Таким чином, вдосконалення культури та її інфраструктури, а також її популяризація за кордоном можуть збільшити видимість країни на міжнародній арені.

Для досягнення цих цілей держава повинна активно планувати та фінансувати культурні проекти. Програми підтримки творчих підприємств, грантові системи та міжнародні обміни можуть стати основою для розвитку потенціалу. Як зазначає Р. Савчук, «державна підтримка культури та мистецтва є запорукою їхнього процвітання та стабільності» [32, с. 14].

Крім того, активна участь України в міжнародних культурних подіях, таких як фестивалі, виставки та ярмарки, здатна сприяти формуванню позитивного іміджу країни та залученню інвестицій. Це повинно супроводжуватись маркетинговими кампаніями, які акцентують увагу на потенціалі України. Отже, зміцнення культурного потенціалу України є важливим чинником, що безпосередньо впливає на її інвестиційну привабливість. Стратегічно сплановані інвестиції можуть привести до формування позитивного іміджу держави, розвитку креативних індустрій та залучення іноземних інвесторів. У світлі нових викликів та можливостей, які постають перед Україною, культурний потенціал стає не лише джерелом національної гордості, а й вагомим економічним ресурсом.

Культурний потенціал України, визначений різноманіттям її традицій, історичного спадку та сучасної творчості, має величезний потенціал для розвитку. Успішне використання європейських практик може стати запорукою його піднесення. Далі розглянемо основні європейські моделі та ініціативи, які можуть бути адаптовані для України, з акцентом на програми культурного обміну, розвиток креативних індустрій і підтримку ініціатив на місцевому рівні.

Європейська практика культурного обміну, зокрема програми, що фінансуються Європейським Союзом, можуть суттєво вплинути на піднесення потенціалу України. Наприклад, програма «Еразмус+» забезпечує можливості для студентів, молодих фахівців та митців, дозволяючи їм здобувати досвід за кордоном, а також обмінюватися знаннями та навичками. Українські університети та культурні установи можуть скористатися цими можливостями для створення партнерств з європейськими освітніми закладами, що в свою чергу сприятиме інтеграції української культури у європейський контекст [3, с. 46-47].

Креативні індустрії стали важливою складовою розвитку в Європі. Такі країни, як Велика Британія та Німеччина, активно підтримують стартапи в галузі мистецтва та дизайну через фінансові гранти, акселераційні програми та інші механізми. Україна має потенціал для розвитку власних креативних індустрій, ошадливо адаптуючи європейські практики. Зокрема, формування екосистеми для стартапів у сфері культури може створити нові робочі місця, залучити інвестиції та підвищити загальну активність [36, с. 13].

Програми на підтримку місцевих культурних ініціатив, які реалізуються в Європі, мають значний вплив на піднесення потенціалу регіонів. Наприклад, Європейська столиця сприяє активному залученню громади до культурного життя, підвищуючи цікавість до місцевої історії та традицій. Для України стратегія подібної програми може стимулювати розвиток місцевих талантів, підтримку художніх подій та фестивалів, що служить не тільки для розвитку, але й для підвищення туристичної привабливості.

Взаємодія з міжнародними організаціями може сприяти інтеграції української культури в європейський та світовий контекст. Наприклад, участь у

проектах, що фінансуються такими організаціями, як ЮНЕСКО, може допомогти Україні не лише зберегти, але й популяризувати свої культурні надбання. Створення спільних проектів з європейськими країнами дієво підвищує видимість України на міжнародній арені [3, с. 48].

Аналізуючи європейські практики, можна стверджувати, що Україна має всі шанси підвищити свій культурний потенціал за рахунок активного запозичення та адаптації цих моделей. Запровадження програм обміну, розвиток креативних індустрій, підтримка місцевих ініціатив та відкритість до міжнародного співробітництва стануть ключовими складовими цього процесу. Для реалізації цих практик Україні необхідно сформувані відповідні політики, які будуть спрямовані на підтримку та розвиток культурного сектору.

Зміцнення потенціалу України може мати значний вплив на інвестиційну привабливість країни через декілька важливих механізмів і факторів. Це може привабити більше туристів і позитивно вплинути на економіку країни. Культурні об'єкти, фестивалі та традиційні заходи генерують нові джерела доходу і стимулюють розвиток інфраструктури, такої як готелі, ресторани та транспортні послуги [30].

Інвестиції в культурну інфраструктуру, таку як музеї, театри та історичні пам'ятки, можуть зробити Україну більш привабливою для іноземних інвесторів, які шукають країну з розвиненим середовищем.

Зростання культурного потенціалу може допомогти збудувати сильний національний бренд і підвищити репутацію України на міжнародній арені. Це зробить Україну більш привабливою для інвесторів. Національна ідентичність та спадщина можуть бути створені елементами у формуванні позитивного іміджу України та сприяти залученню іноземних інвестицій.

Інноваційні культурні проекти створюють сприятливе бізнес-середовище, залучаючи креативні індустрії та стартапи. Ініціативи, такі як фестивалі, мистецькі проекти та культурні центри, стають магнітами для залучення талановитих професіоналів та підприємців.

Це призводить до розвитку креативного середовища, що є важливим фактором для інвесторів, які шукають інноваційні та динамічні ринки.

Посилення потенціалу України також сприяє її інтеграції в європейський культурний простір. Це відкриває нові можливості для міжнародного співробітництва, обміну досвідом і доступу до європейських ринків [13].

Статус України як країни-кандидата на вступ до ЄС також позитивно впливає на інвестиційний клімат, після чого інвестори вважають Україну як члена Європейського економічного співтовариства.

Законодавчі ініціативи, такі як Закон «Про інноваційну діяльність», створюють правову базу для підтримки інноваційних проектів, у тому числі у сфері культури. Це включає податкові стимули для інноваційних підприємств, тарифні пільги та прискорену амортизацію основних фондів.

Ці правові заходи створюють сприятливе середовище для інвестицій в інноваційні культурні проекти і можуть залучити іноземний капітал.

Повоєнна відбудова України має на меті не лише відбудову країни, але й трансформацію та модернізацію її виробничих потужностей, залучення іноземного капіталу та сучасних технологій. Культурна інфраструктура також є частиною цього процесу, тому вона може бути відремонтована та модернізована за рахунок інвестицій [13].

Це створює довгострокові перспективи економічного зростання та інтеграції України у світову економіку. Ці механізми показують, що зміцнення культурного потенціалу України може суттєво підвищити її інвестиційну привабливість шляхом створення сприятливого бізнес-середовища, підтримки інноваційних проектів та зміцнення національної ідентичності.

Висновок до розділу 3

Залучення громади до організації культурних подій є ключовим аспектом сучасної практики. Сприяє інноваціям і створює відчуття спільності та відповідальності серед учасників. Партнерство між органами державної влади та

організаціями громадянського суспільства об'єднують ресурси та досвід різних сторін і забезпечують динамічний баланс у культурному секторі.

Теоретична основа інноваційного процесу в культурно-мистецькому секторі базується на кількох ключових аспектах: соціокультурні інновації, методологічний рівень, інструментально-теоретичний рівень, технічний рівень, інновації та управлінські аспекти. Ці аспекти є основою для практичної реалізації нових методологічних підходів і орієнтирів у цій інноваційній сфері.

Організація культурних подій є елементом суспільного розвитку, який сприяє захисту спадщини, соціальної інтеграції та економічного розвитку. Інноваційні методології, соціокультурні інновації, управлінські стратегії та розвиток партнерства створюють сприятливе середовище для адаптації мистецьких заходів до сучасних запитів і потреб. Це забезпечує не тільки захист пам'яток, але і її динамічний розвиток і модернізацію. Розуміння теоретичних засад інноваційних процесів у культурно-мистецькому секторі допоможе краще орієнтуватися в сучасних процесах та сприяти розвитку справді інноваційних проєктів.

Інновації в культурно-мистецькому секторі розвиваються під впливом багатьох факторів, які взаємодіють і доповнюють один-одного. Від традиційних практик до новітніх технологій – кожен аспект впливає на формування нових ідей, форм і форматів. Теоретичне підґрунтя інноваційного процесу в культурно-мистецькій сфері формує основу для впровадження нових методологій та напрямків підходів у цій інноваційній сфері. Це підкреслює важливість міждисциплінарного підходу для розуміння сучасних явищ та їх впливу на суспільство в цілому.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі детально розглядається значення інноваційних підходів у збереженні, розвитку та популяризації української культури.

Теоретичний аналіз організації культурних заходів підкреслює важливість інноваційних способів формування просторів, соціальних відносин і стимулювання громадської активності.

Соціокультурний, економічний і креативний підходи показують, що мистецькі події є інструментами соціалізації, обміну цінностями, інтеграції соціальних груп і активізації місцевої економіки.

Такі події створюють можливості для спілкування людей із різними культурними середовищами, сприяючи взаєморозумінню та толерантності. Наприклад, фестивалі та виставки об'єднують людей зі спільними інтересами та створюють відчуття спільності та приналежності. Івенти дозволяють учасникам обмінюватися цінностями, традиціями та звичаями. Це не тільки захищає спадщину, але й сприяє розвитку культурної спадщини через взаємовплив різних соціальних груп. Арт-події допомагають інтегрувати соціально різноманітні групи, усунути бар'єри та сприяти згуртованості. Це особливо важливо в мультикультурних суспільствах, де заходи є містком між усіма спільнотами.

Економічний підхід аналізує мистецькі події як інструменти стимулювання місцевої економіки. Події можуть мати значний вплив на місцеву економіку, стимулюючи туризм, підприємництво та створення робочих місць.

Культурні заходи часто приваблюють туристів, збільшуючи попит на готельні, ресторани та транспортні послуги сприяючи місцевому економічному розвитку. Проведення таких подій може підтримати місцевий бізнес і надати можливість продавати їхні товари та послуги. Це зміцнює місцеву економіку та створює нові можливості для регіонального розвитку. Відбувається позитивний

вплив на зайнятість населення, створюючи тимчасову або постійну зайнятість у сфері організації івентів та туристичних послуг.

Творчий підхід підкреслює, що мистецькі заходи є засобом творчого самовираження та інновацій. Ці події створюють простір для митців і творців, де вони можуть виставляти свої роботи, експериментувати з новими формами мистецтва та активно залучати аудиторію. Культурні заходи дають митцям можливість виразити свої ідеї та почуття за допомогою різних форм, таких як музика, драма та візуальне мистецтво. Це сприяє розвитку культурної спадщини та появі нових творчих ідей. Вони можуть включати інноваційні формати, такі як інтерактивні виставки, флешмоби, квести та інші інтерактивні елементи.

Креативні підходи до організації часто вимагають активної участі аудиторії. Інтерактивні елементи, такі як майстер-класи, воркшопи та відкриті дискусії, дозволяють відвідувачам не лише спостерігати, а й брати участь у творчому процесі.

Дослідження успішних культурних подій в Україні показують, що інноваційні методи, такі як використання нових технологій, соціальних медіа та цифрових платформ, значно підвищують привабливість та ефективність цих заходів.

Інтерактивні елементи, мультимедійні технології та залучення спільноти є ключовими елементами, які допомагають залучити більшу аудиторію та збільшити участь.

Цифрові технології відіграють важливу роль в організації сучасних подій. Використання соціальних мереж, онлайн-платформ та віртуальних турів відкриває нові можливості для взаємодії з аудиторією та їх популяризацією. Це не лише сприяє розвитку комунікаційних форматів, а й допомагає оптимізувати витрати та впорядкувати адміністративні процеси в культурній сфері.

Робота містить рекомендації організаторам щодо впровадження інноваційних методів. Розробка стратегій, що передбачають використання нових форматів, технологій та активну участь у соціальних мережах, може значно підвищити якість і привабливість події.

Рекомендації також охоплюють питання міжнародного співробітництва, обміну культурними діями та використання інновацій у політиці України.

Перспективи розвитку мистецької діяльності в Україні передбачають подальше впровадження інноваційних методів, адаптацію заходів до місцевих умов і потреб населення, використання цифрових технологій для популяризації культури.

Це сприяє не тільки охороні культурної спадщини, а й розвитку нових форм. Інноваційні способи організації є важливою частиною сучасного менеджменту в Україні. Це забезпечує ефективність, адаптивність і привабливість івентів, та сприяє розвитку культурного середовища України.

В науковій роботі відзначено практичне значення результатів дослідження для організаторів культурних подій, державних установ та організацій, а запропоновані рекомендації можуть бути використані для впровадження нових форматів у цій галузі та сприяння місцевому економічному розвитку.

Поєднуючи теоретичні основи інноваційних методологій з практичними прикладами та рекомендаціями, це дослідження робить вагомий внесок у розвиток української культурно-мистецької діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми державної підтримки інновацій у культурній політиці / Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/aktualni-problemi-derzhavnoi-pidtrimki-innovaciy-u-kulturniy> (дата звернення: 05.09.2024).
2. Арт-піксель : Офіційний інтернет-сайт. URL: <https://art-pixel.studio/znachennia-pidtrymky-proektiv-u-suchasnomu-veb-rozrobtsi> (дата звернення: 05.09.2024).
3. Бондаренко О. Культурний обмін: досвід європейських країн та можливості для України. *Культурологічні студії*. 2020. № 3 (1). С. 45-58.
4. Бурдье П. Форми капіталу. *Економічна соціологія*. 2022. Т. 3. № 5. С.60-74.
5. Задорожний О. В. Цифровізація в культурній сфері: переваги та виклики. *Культура і сучасність*. 2021. № 3 (23). С. 45-52.
6. Іванов А. Г. Культурні події як засіб соціалізації в сучасному суспільстві. *Наукова думка*. 2020. №2. С. 225-235.
7. Інноваційні вектори збереження, охорони та популяризації нематеріальної культурної спадщини українського народу. URL: <https://issues-culture-кnukim.pp.ua/article/view/276693> (дата звернення: 05.09.2024).
8. Кічко І. В., Мельник С. П. Фінансування культурних заходів в Україні: проблеми та перспективи. *Культурологічні студії*. 2020. № 2 (3). С. 45-60.
9. Коваленко В. О. Анкетування як інструмент оцінки культурних заходів. *Журнал соціальних досліджень*. 2022. №. 78 (5). С. 67-80.
10. Котлер Ф., Картаджайя Х., Сетьяван І. Маркетинг культурних продуктів / Ф. Котлер ; пер. з англ. К. Куницької, О. Замаєвох. Київ : КМ-БУКС. 2019. 224 с.
11. Кравнева Л. Інновації в культурі: участь громади : підруч. Київ : ІКП, 2019. 202 с.

12. «Креативна Європа» / Культура і творчість. URL: <https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/> (дата звернення: 05.09.2024).
13. Культурна та мистецька діяльність під час війни / Велика ідея. URL: <https://biggggidea.com/practices/kulturna-ta-mistetska-diyalnist-pid-chas-vijni/> (дата звернення: 05.09.2024).
14. Культурне відродження та соціальна трансформація... . URL: https://chathamhouse.org//search?search_api_fulltext (дата звернення: 05.09.2024).
15. Культурний проект. URL: <https://kulturproekt.org.ua> (дата звернення: 05.09.2024).
16. Культурні ініціативи / La France en Ukraine. URL: <https://ua.ambafrance.org> (дата звернення: 10.10.2018).
17. Культурні події 2021 року: від «Ковчег «Україна» / Радіо Свобода URL: <https://radiosvoboda.org/a/ohlyad-mystetskykh-podiy-roku/31631197.html> (дата звернення: 05.09.2024).
18. Куркова К. Інноваційна культура в Україні: проблеми та перспективи : підруч. Київ. 2021. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/download/48/46/9023> (дата звернення: 05.09.2024).
19. Левченко О. П.. Культура, як інструмент підтримки культурних інновацій. підруч. Київ : Наукова думка, 2018. 140 с.
20. Лихопуд О. І. Теоретичні основи інноваційних процесів в галузі культури і мистецтв. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10387/> (дата звернення: 05.09.2024).
21. Мельниченко Т. Creative Europe: можливості для України. *Журнал культурних досліджень*. 2019. № 12 (1). С. 45-59.
22. Мистецтво оживає: як у Чернівцях використовує віртуальну та доповнену реальність для промоції культури / Тиктор Медіа. URL: https://tyktor.media/polytsia/na_vlasnii_shkuri/ar-vr-u-chernivtsiakh/ (дата звернення: 05.09.2024).

23. Мигущенко К. Р., Перерва П. Г. Методологія культурних інновацій: соціальні та економічні цінності. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7e6acad5-157f-4b00-afcd-a7577c634277/content> (дата звернення: 05.09.2024).
24. Музей Купера-Хьюїтта. URL: <https://www.loquis.com/ru/loquis/1816288> (дата звернення: 05.09.2024).
25. Навіщо країні потрібна культура? URL: <https://artefact.live/> (дата звернення: 05.09.2024).
26. Паршакова О. Д. Словник культурологічних термінів : словник для студентів. Краматорськ : ДДМА, 2009. 41 с.
27. Петренко, В. П. Економічний потенціал культурних заходів. *Журнал економіки та менеджменту*. 2021. № 45 (3), С. 12-25.
28. Петрова О. Громадська участь в організації культурних заходів: теорія та практика. *Економіка культури*. 2018. № 3 (4). С. 56-68.
29. Практики інтеграції внутрішньо-переміщених осіб у приймаючі громади / Соціальна справа. URL: <https://socsprava.com.ua/praktyky-integracziyi-vnutrishno-peremishhenyh-osib-u-pryjmayuchi-gromady/> (дата звернення: 17.10.2024).
30. Про внесення змін до Закону України "Про культуру" щодо загальних засад надання населенню культурних послуг : Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2021, № 31, ст. 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1432-20#Text> (дата звернення: 17.10.2024).
31. Романовська Н. С. Комунікаційні стратегії в організації культурних подій : підруч. Харків : Основа, 2019. 160 с.
32. Савчук Р. Міжнародна співпраця в культурі: виклики та можливості для України. *Культурологічні студії*. 2022. № 7 (2). С. 15-28
33. Сидоренко І. Соціальні мережі як інструмент просування культурних заходів. *Культура і Соціум*. 2020. № 7 (1). С. 20-30.
34. Синьова В. К. Термінологічна система в культурологічних дослідженнях : підруч. Київ : Наукова думка, 2020. 205 с.

35. Скотт Б. Використання VR-технологій у культурних подіях. *Журнал культурної інновації*. 2019. № 5 (2). С. 45-62.
36. Флорида Р. Креативний клас. Люди, які змінюють майбутнє : підруч. Нью Йорк : Basic Books, 2016. 420 с.
37. Фрідман Е. Цифрове мистецтво: можливості технологій : підруч. Лондон : Thames & Hudson. 2020. 300 с.
38. Шарапов А. Світові фестивалі як платформи для міжнародної культурної співпраці. URL: <https://www.festivalchick.com/> (дата звернення: 20.10.2024).
39. ЮНЕСКО підтримує 14 українських культурних проєктів на \$140 тис. / LB.ua. URL: https://lb.ua/culture/2024/03/05/601736_yunesko_pidtrimaie_14_ukrainskih.html (дата звернення: 11.09.2024).
40. Як розвивати культуру в громадах: можливості, ресурси, виклики / Децентралізація. URL: <https://decentralization.ua/news/12801> (дата звернення: 12.10.2024).
41. Ars electronica futurelab / Ars electronica. URL: <https://ars.electronica.art/futurelab/en/> (дата звернення: 02.10.2024).
42. Galanter P. The creative unconscious and the digital: history and future of art & design in the age of creativity. New York : Museum of Modern Art. 2012. P. 271-282.
43. Global Competitiveness Report / World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/about/the-global-competitiveness-index-gci-5-0/> (дата звернення: 10.09.2024).
44. Grau O. Virtual art: from illusion to immersion. URL: <https://direct.mit.edu/books/book/2550/Virtual-ArtFrom-Illusion-to-Immersion> (дата звернення: 03.11.2024).
45. Roussou M. Learning and interaction in virtual reality: an experimental study. *Computers & Education*, 2004. № 43 (1-2). P. 101-113.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Народний будинок «Просвіта», Львівська обл., с. Підбірці

«Зима у вогні»

«Праведники»

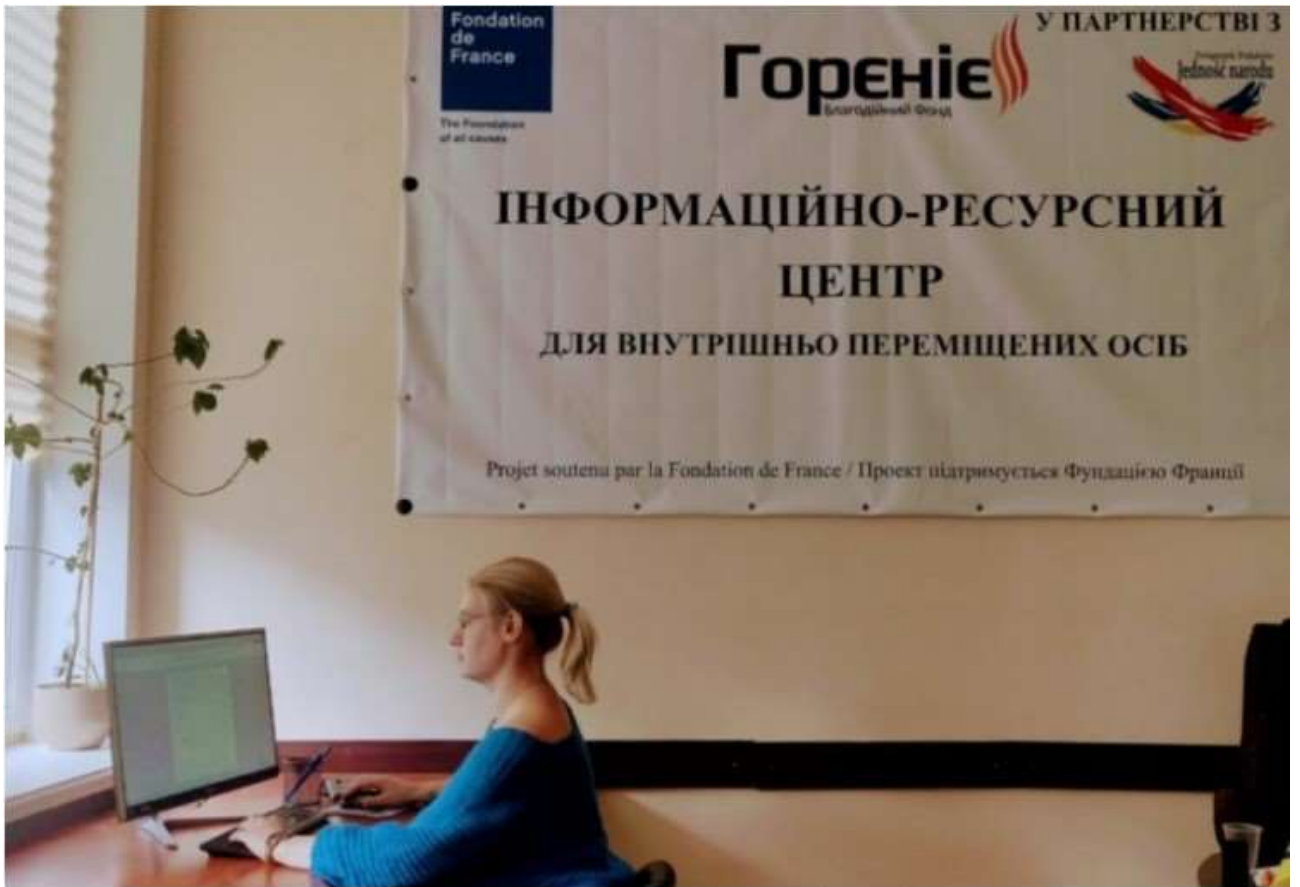
Показ фільмів у приміщенні народного будинку «Просвіта»

Будинок «Просвіти» Рівнинська обл.

Благодійний фонд «Гореніє», Полтавська обл.

Додаток 4

Фестиваль «Vinnytsia Wine Days», Вінницька обл.

Фестиваль української пісні ім. Миколи Леонтовича, Вінницька обл.

Приклад посадової інструкції завідувача клубом

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Центру культури та дозвілля
Вороновицької селищної ради

_____ Віталій ВОЛОЩУК

«__» _____ 20__ р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ

Завідувача клубом – філії «Обідненський сільський клуб» Центру культури та дозвілля Вороновицької селищної ради

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. У своїй діяльності завідувач клубом -філії «Обідненський сільський клуб» Центру культури та дозвілля Вороновицької селищної ради (надалі –Філія) керується чинним законодавством України, Положенням Центру культури та дозвілля Вороновицької селищної ради затвердженого рішенням Вороновицької селищної ради (надалі – Центр), Положенням Філії затвердженим рішенням сесії Вороновицької селищної ради, наказами Директора Центру та Начальника Відділу освіти, культури, туризму та спорту Вороновицької селищної ради (надалі Орган управління), розпорядженнями голови Вороновицької селищної ради, рішеннями сесії Вороновицької селищної ради (надалі Засновник), нормативно-правовими актами, інструктивними документами в галузі культури та цією посадовою інструкцією.

1.2. Призначається на посаду за наказом директора Центру.

1.3. Підпорядковується, є підзвітним та підконтрольним безпосередньо Директору Центру.

2. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Завідувач клубом:

2.1.Визначає, планує, здійснює і координує всі види діяльності Філії, які визначені Законом України «Про культуру» та чинними нормативно-правовими актами з питань клубної діяльності.

2.2. Організує роботу і ефективну взаємодію всіх діючих клубних формувань Філії.

2.3. Відповідно до діючого законодавства забезпечує виконання основних напрямків культурно-освітньої та дозвілєвої діяльності серед населення.

2.4. Організує вивчення і впроваджує в практику нові форми і методи культурно-освітньої роботи та організації дозвілля, всебічно сприяє розвитку ініціативи й самодіяльності населення села.

2.5. Створює сприятливі умови для творчої діяльності різних категорій населення, дбає про підвищення ролі і значення клубного закладу, як осередку збереження, відродження й розвитку національних культурних традицій, звичаїв та обрядів, зокрема, місцевих, історичної спадщини краю.

2.7. Діє від Філії.

2.8. Представляє інтереси Філії в державних, комерційних підприємствах, установах, громадських організаціях.

2.9. Планує, організовує та забезпечує проведення культурно-мистецьких масових заходів на високому художньо-естетичному рівні.

2.10. Здійснює керівництво над розробкою сценаріїв та проведенням культурно-мистецьких заходів різних форм клубної роботи.

2.11. Забезпечує участь та підготовку творчих колективів, окремих виконавців, інших клубних формувань в заходах, які відбуваються на території Вороновицької ТГ, в обласних, всеукраїнських конкурсах, фестивалях та інших культурно-мистецьких заходах.

2.12. Веде облік клубної роботи та документацію клубних формувань відповідно до нормативно-правових актів Міністерства культури та інформаційної політики.

2.13. Готує та подає методисту Центру:

- плани діяльності Філії на рік (під час здачі річного звіту щороку) та на квартал (до 30 числа останнього місяця кварталу);

- інформації та звіти щодо діяльності Філії за квартал (до 30 числа останнього місяця) та за рік (під час здачі річного звіту);

- журнали обліку роботи та щоденники гурткової роботи за 9 місяців роботи (щороку в жовтні місяці) та за рік (під час здачі річного звіту).

2.14. Забезпечує раціональне використання коштів згідно кошторису та здійснює господарську діяльність.

2.15. Забезпечує зберігання закріпленого за Філією майна, є матеріально-відповідальною особою.

2.16. Забезпечує організацію та контроль за наданням населенню платних послуг відповідно до рішення Засновника.

2.17. В межах своєї компетенції дає вказівки, обов'язкові для всіх працівників Філії.

2.18. Веде та подає Директору Центру таблиць обліку робочого часу працівників Філії.

2.19. Виконує вимоги нормативно-правових актів з охорони праці та протипожежної безпеки.

2.20. Приймає участь в оперативних нарадах, проходить курси підвищення кваліфікації.

2.22. При звільненні з посади, в останній робочий день, повинен передати Директору Центру перелік закріпленого за Філією майна по акту прийому-передачі.

2.23. Виконує інші доручення Директора Центру.

3. ПРАВА

Завідувач клубом має право:

3.1. Ознайомлюватись з наказами Директора Центру, Керівника Органу управління, розпорядженнями та рішеннями Засновника, що стосуються діяльності Філії.

3.2. Брати участь в обговоренні питань, що стосуються виконання його обов'язків.

3.3. Вносити на розгляд Директора Центру пропозиції щодо покращення роботи, пов'язаної з виконанням посадових обов'язків.

3.4. В межах своєї компетенції повідомляти Директора Центру про всі недоліки, виявлені в процесі його діяльності та вносити пропозиції щодо їх усунення.

3.5. Звертатись до Директора Центру та керівника Органу управління щодо сприяння у виконанні ним посадових обов'язків.

3.6. Отримувати інформацію, необхідну для виконання своїх посадових обов'язків.

3.7. Самостійно приймати рішення в межах своєї компетенції.

3.8. На заохочення за старанне й зразкове виконання своїх посадових обов'язків.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Завідувач клубом несе відповідальність:

4.1. За об'єктивність, достовірність та відповідність вимогам діловодства усіх матеріалів та документів, які веде;

4.2. За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків покладених на нього в межах порядку, встановленого чинним законодавством;

4.3. За облік та збереження документації, яку веде;

4.4. За недотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог охорони праці та протипожежної безпеки на своєму робочому місці;

4.5. Дисциплінарні стягнення виносяться наказом Директора Центру за правопорушення та завдання матеріальної шкоди, скоєні в процесі здійснення своєї діяльності в межах, визначених чинним законодавством України.

5. ПОВИНЕН ЗНАТИ

Завідувач клубом повинен знати:

5.1. Чинне законодавство в галузі культури.

5.2. Чинні нормативні акти, що регулюють культурно-освітню та дозвілльєву діяльність.

5.3. Форми і методи організації роботи з населенням і з урахуванням демографічних, вікових та національних особливостей.

5.4. Сучасні методи господарювання та управління.

5.5. Основи трудового законодавства.

5.6. Правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

5.7. Положення про діяльність структурних підрозділів (філій) та інші нормативно-правові акти.

5.8. Основні принципи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

6. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня: для спеціаліста не менше 2 років, бакалавра - не менше 3 років (у сільській місцевості - без вимог до стажу роботи).

7. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З ПОСАДОЮ

Завідувач клубом:

7.1. Взаємодіє з усіма структурними підрозділами (філіями) Центру та іншими організаціями, установами Вороновицької селищної ради з питань, які необхідні для ефективної організації роботи.

7.2. На період відсутності Завідувача клубом (відрядження, відпустки та тимчасова непрацездатність) обов'язки Завідувача виконує особа, призначена наказом Директора Центру.

З посадовою інструкцією ознайомлений (на):

«_____» _____ 20____ р. _____ Лідія ГАЛУЗІНСЬКА

(підпис)

(Ім'я, прізвище)

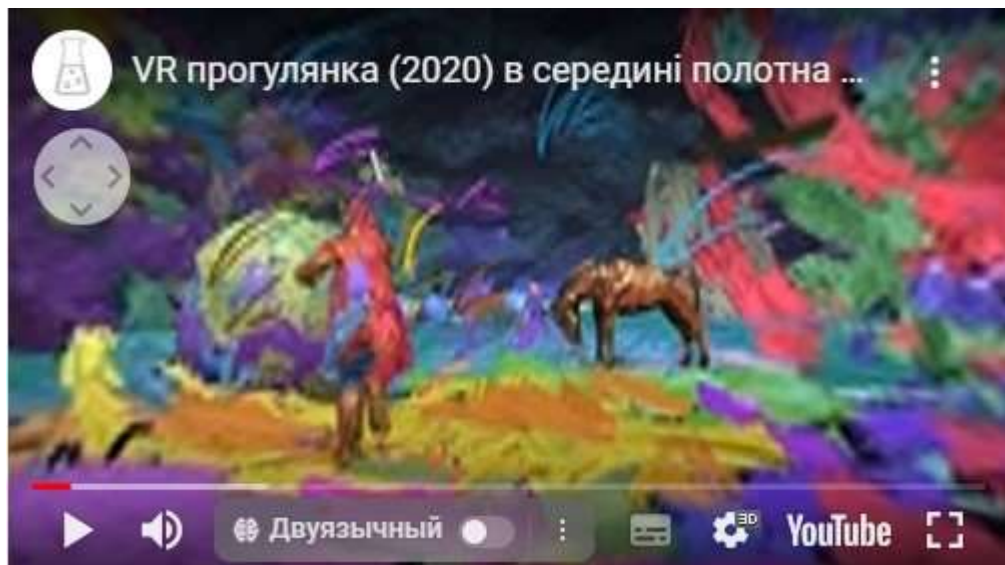

Лондонська компанія Punchdrunk.

Приклад театральної вистави, що використовує механіку відеоігор.

Картина Миколи Глуценка «Сінокіс» перенесена у віртуальну реальність активістами з «Лабораторії культури», м. Чернівці

Фестиваль «Різні разом», у Мистецькому Арсеналі, м. Київ